

Antagning till högre utbildning höstterminen 2020

Analys av antagningsomgångar och trender i antagningsstatistiken

Antagning till högre utbildning höstterminen 2020

Analys av antagningsomgångar och trender i antagningsstatistiken

Antagning till högre utbildning höstterminen 2020

Analys av antagningsomgångar och trender i antagningsstatistiken

UHR:s rapportserie 2020:9, Universitets- och högskolerådet, oktober 2020

Kontaktperson: Torbjörn Lindquist

Omslagsbild: Erik Lundback

ISBN 978-91-7561-082-5

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se **www.uhr.se**.

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	7
Rapportens upplägg	9
Nationella antagningsomgången hösten 2020	11
Sökande och antagna.....	11
Utbildningsutbudet	13
Konkurrenssituationen	15
Internationella kurser och masterutbildningar hösten 2020	17
Sökande och antagna till internationella kurser (IK)	17
Sökande och antagna till masterprogram (MASTER)	20
Hösttrender 2008–2020	24
Sökande.....	24
Antagna.....	27
Sökande och antagna till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina.....	28
Sökande och antagna till lärarutbildningar	33
Utbildningsutbudet	42
Utbildningar som leder till vissa yrkesexamina	44
Effekter av uteblivet högskoleprov	49
Bilaga 1: Definitioner av begrepp	54
Bilaga 2: Statistiken i UHR:s databaser	58

Sammanfattning

Antagningen till hösten 2020

Den pågående pandemin har präglat antagningen hösten 2020. På grund av den har arbetsmarknaden försämrats och antalet sökande till högskolan har ökat med 13 procent höstterminen (ht) 2020 till nära 407 300. Det är det högsta totala antalet sökande till universitet och högskolor vid sista anmälningssdag någonsin. Både antalet kurser och antalet program var större vid första urvalet ht 2020 än ht 2019. Fram till det andra urvalet hade cirka 470 000 personer anmält sig, en ökning med 15 procent inklusive sent anmälda.

Efter första urvalet var nära 307 000 sökande antagna, 10 procent fler än året innan och även det en ny toppnotering. Då antalet sökande ökat mer betyder det att konkurrensen ökat ht 2020. Antalet sökande som antogs till sitt förstahandsalternativ ökade med 4,5 procent till 180 300 personer. Andelen personer som inte var behöriga till något av alternativen de sökt var lägre ht 2020 än ht 2019, 11 procent jämfört med 13 procent.

Vissa utbildningar har konkurrens om platserna, vilket innebär att behöriga sökande reservplacerats. Till andra utbildningar antas alla sökande. Cirka 24 procent av de drygt 20 600 kurserna och programmen som erbjöds inför höstterminen 2020 hade konkurrens om platserna. Konkurrensen bland de sökande är dock hård till de konkurrensutsatta utbildningarna eftersom 74 procent av alla sökande konkurrerar om sitt förstahandsval.

Antagningsomgångarna för internationella kurser och program (IK) och internationella masterprogram (MASTER) fick både fler sökande och fler antagna jämfört med ht 2019. Antalet sökande till IK ökade med 5 procent och till MASTER med 17 procent. Andelen sökande som betalade sin anmälningssavgift ht 2020 var densamma till IK men lägre till MASTER jämfört med ht 2019.

Trender i höstantagningen 2008–2020

Det totala antalet sökande vid sista anmälningssdag ökade fram till ht 2014, minskade därefter något till och med ht 2018 för att sedan öka igen, i synnerhet ht 2020. Utvecklingen har varit snarlik för behöriga sökande, medan antalet antagna ökade fram till ht 2011 för att därefter ligga på omkring 268 000 per höst fram till ht 2017. Från ht 2018 har fler antagits och ht 2020 var antalet antagna nära 307 000, vilket är det högsta som noterats för en hösttermin.

Under de senaste tretton åren har kvinnor utgjort knappt två tredjedelar av de sökande och män cirka en tredjedel. Andelen behöriga sökande utan svenskt personnummer i den nationella antagningsomgången på hösten har ökat svagt sedan anmälningss- och studieavgifterna infördes år 2011 och var ht 2020 cirka 3 procent.

Samtliga sex grupper av utbildningar som leder till vissa yrkesexamina hade fler sökande ht 2020 än för tretton år sedan. Det var också fler sökande jämfört med ht 2019. Däremot var det färre antagna ht 2020 än ht 2019 till

sjuksköterske- och läkarutbildningar. Det senare på grund av att Karolinska institutet minskat överintaget, men till civilingenjörs-, högskoleingenjörs-, lärar- och socionomutbildningar var det fler antagna denna höst.

De tre stora lärarutbildningarna, förskole-, grund- och ämneslärare, hade sammantaget flest sökande ht 2015 och antalet har därefter minskat till ht 2019, men ht 2020 har antalet sökande ökat både till dessa och till övriga lärarutbildningar. Antalet antagna ökade fram till ht 2017, minskade därefter och har ökat igen ht 2020. Numera är antalet antagna betydligt större än i början av perioden för flertalet lärarutbildningar.

Effekter av uteblivet högskoleprov

Högskoleprovet (hp) våren 2020 ställdes in då smittoriskerna på grund av pandemin bedömdes vara för höga. Det innebär att omkring 70 000 anmälda inte gjorde provet och att färre hade ett provresultat att konkurrera med i antagningen till högskolan hösten 2020. Även om ett hp-resultat inte ger behörighet till utbildningar kan det ha betydelse för chansen att antas.

Det befarades att det inställda provet skulle leda till att möjligheten att antas blev lägre, framför allt för yngre sökande direkt från gymnasiet. Emellertid förefaller det uteblivna högskoleprovet våren 2020 ha haft liten inverkan på chansen för sökande att bli antagna. För enskilda individer, exempelvis den som räknat med ett högskoleprovsresultat denna vår men inte fick något, kan det uteblivna resultatet ha haft stor betydelse. Men dessa sökande är såväl kvinnor som män, förekommer i alla åldersgrupper och söker olika utbildningar. Därför har det i denna rapport inte varit möjligt att urskilja dem. Gruppen sökande 19 år och yngre verkar emellertid ha klarat sig bättre till många utbildningar ht 2020 än ht 2019.

Summary

Admissions for autumn 2020

The current pandemic has affected admissions for the autumn of 2020, as it has led to a decline in the labour market; the number of applicants for higher education has increased by 13 per cent for the autumn semester of 2020, to almost 407,300. This is the highest-ever total number of applicants for higher education by the application deadline. The number of courses and of programmes was greater for the first selection for the autumn semester 2020 than for the autumn semester of 2019. By the second selection, around 470,000 people had applied, an increase of 15 per cent, including late applications.

Almost 307,000 applicants were admitted after the first selection, ten per cent more than the previous year, another new record. The increased number of applicants has also heightened competition for the autumn semester of 2020. The number of applicants who were admitted to their first choice increased by 4.5 per cent, to 180,300 people. The proportion of people who were not qualified for any course or programme for which they applied was lower for the autumn semester of 2020 than the autumn semester of 2019, at 11 per cent compared to 13 per cent.

Some courses and programmes have competition for places, so qualified applicants may be placed on a waiting list, while other courses and programmes can admit all applicants. Around 24 per cent of the almost 20,600 courses and programmes offered for the autumn semester of 2020 had competition for places. There is tough competition for places on those courses and programmes that are competitive, with 74 per cent of all applicants competing for their first choice.

The admission rounds for international courses and programmes (IK) and international Master's programmes (MASTER) had more applicants and more admissions than for the autumn semester of 2019. The number of applications for IK increased by 5 per cent and for MASTER by 17 per cent. Compared to the autumn semester of 2019, the proportion of applicants who paid their application fee for the autumn semester of 2020 was the same for IK, but lower for MASTER.

Trends in autumn admissions 2008–2020

The total number of applicants by the application deadline increased up to the autumn semester of 2014, then declined somewhat up to and including the autumn semester of 2018. This number then increased again, particularly for the autumn semester of 2020. The trend for qualified applicants has been similar, with the number of admissions increasing until the autumn semester of 2011 and then remaining around 268,000 each autumn, until the autumn semester of 2017. A greater number have been admitted since the autumn semester of 2018 and, in the autumn semester of 2020, the number of admissions was almost 307,000, the highest ever noted for an autumn semester.

Over the last thirteen years, women have comprised almost two-thirds of applicants and men around one third. Since application and tuition fees were introduced in 2011, the proportion of applicants without a Swedish personal ID number in the national admissions round for the autumn has shown a weak increase; it was about three per cent for the autumn semester of 2020.

All six groups of programmes that lead to professional qualifications had more applicants for the autumn semester of 2020 than thirteen years ago. There were also more applicants than for the autumn semester of 2019. However, there were fewer admissions to nursing and medical programmes in the autumn semester of 2020 than in the autumn semester of 2019. This is because Karolinska Institutet has reduced over-admission, but there were more admissions this autumn for Master's and Bachelor's in engineering, teaching and social work programmes.

The three biggest teacher education programmes, pre-school, primary and secondary, had the highest total number of applicants in the autumn semester of 2015, after which numbers declined until the autumn semester of 2019. The number of applicants for these and the other teacher education programmes has increased for the autumn semester of 2020. The number of admissions increased until the autumn semester of 2017, then fell and has now increased again for the autumn semester of 2020. For most teacher education programmes it is now considerably greater than at the start of the period.

Effects of the cancellation of the Swedish Scholastic Aptitude Test

Due to the pandemic, the Swedish Scholastic Aptitude Test (SSAT) was cancelled in the spring of 2020 because the risk of infection was judged to be too high. This meant that around 70,000 people who had registered did not sit the test, and that fewer people had a test result with which to compete in admissions to higher education for the autumn of 2020. Even if a result in the SSAT does not provide eligibility for courses and programmes, it may be significant for the chance of being admitted.

There was concern that the cancelled test would lead to lower chances of admission, particularly for younger applicants coming straight from upper-secondary school. However, it appears that the cancellation of the SSAT in the spring of 2020 has had only a small effect on the applicants' chances of being admitted. However, for some individuals, such as those who were counting on a result in the SSAT this spring but did not get one, this lack of a result may have had a great impact; these applicants are men and women, in all age groups and applicants for a variety of courses and programmes. This report has thus not been able to distinguish them from other applicants. However, applicants in the group aged 19 and below seem to have done better for many courses and programmes in the autumn semester of 2020 than in the autumn semester of 2019.

Rapportens upplägg

Denna rapport är resultatet av ett regeringsuppdrag i regleringsbrevet för budgetåret 2020 avseende Universitets- och högskolerådet (UHR), som anger att myndigheten ska ge Utbildningsdepartementet en analys av utfallet av genomförd antagningsomgång höstterminen 2020.

Rapporten ger en sammanfattande bild av de tre antagningsomgångarna till höstterminen 2020. Antagningsomgångarna består av en stor och två mindre. I den stora nationella antagningsomgången (benämnd ht 2020) ges utbildningarna främst på svenska och i de två mindre – internationella kurser och program på grundnivå (IK ht 2020) och internationella masterutbildningar (MASTER ht 2020) – ges utbildningarna vanligen på engelska.

Syftet med den samlade beskrivningen av den nationella antagningsomgången hösten 2020 är att redovisa aspekter som inte är möjliga att se vid de olika tillfällena under processens gång, vid tidpunkten för sista anmälningssdag och vid tidpunkten för det första eller det andra urvalet. Antagningsomgången jämförs med antagningsomgången hösten 2019.

Rapporten innehåller också ett avsnitt med trender, där utvecklingen av antalet sökande, behöriga sökande och antagna beskrivs under en trettonårsperiod för antagningsomgångarna och för vissa program som leder till yrkesexamen, samt för lärarutbildningarna. Lärarutbildningarna redovisas också mer detaljerat efter typ av lärarexamen och inriktning. Trender analyseras från ht 2008 och framåt (från 2011 för de internationella antagningsomgångarna och lärarutbildningarna). Sökande redovisas även utifrån om de är skyldiga att betala anmälningssavgift eller inte.

Under en antagningsomgång förändras det ursprungliga antalet kurser och program som erbjuds. Några kurser och program ställs in och andra kommer till. Möjligheten till efteranmälan, så kallade sena anmälningar, gör vanligen att antalet sökande ökar mellan sista anmälningssdag, första och andra urvalet. Redovisningarna i rapporten sträcker sig fram till och med det andra urvalet. Förändringar kan ske även efter det andra urvalet, då lärosäten kan göra en efterantagning om de har studieplatser som inte är tillsatta. Den informationen ingår inte här.

Högskoleprovet genomfördes inte våren 2020 eftersom smittorisken på grund av pandemin bedömdes för hög. En analys av vilka effekter det uteblivna högskoleprovet våren 2020 fick på antagningen hösten 2020 ingår därför i rapporten.

I bilaga 1 definieras begrepp som är vanligt förekommande i redovisningar av antagningsstatistik. I bilaga 2 beskrivs hur antagningsstatistiken tas fram.

I rapporten refereras till de underlag som tidigare lämnats till Utbildningsdepartementet (underlag 1–2). I underlagen redovisas utfallet av antagningsomgångar utifrån olika perspektiv vid varje givet tillfälle: generellt på individnivå och på utbildningsnivå, och mera detaljerat för vissa utvalda utbildningar som leder till yrkesexamen, till exempel lärarutbildningar.

Underlag

Underlag 1. Statistik i samband med sista ansökningsdag till höstterminen 2020 (ht 2020).

Underlag 2. Statistik i samband med urval 1 till höstterminen 2020 (ht 2020).

Nationella antagningsomgången hösten 2020

I det här kapitlet presenteras förändringar när det gäller antalet individer som anmält sig och antalet kurser och program, jämfört med hösten 2019. Sena anmälningar är inkluderade.

Sökande och antagna

Vid sista anmälningssdag ht 2020 var det hela 13 procent fler som sökt till en utbildning än vid samma tid ht 2019. Antalet sökande är det högsta som noterats sedan ht 2008 och hänger samman med att fler vill studera då arbetsmarknaden från och med våren 2020 försämrats kraftigt på grund av pandemin.

Efter sista anmälningssdag är det möjligt för sökande att göra en sen anmälan till många utbildningar. Därför fortsätter antalet sökande att öka under antagningsomgången. Vid första urvalet hade antalet sökande ökat med 11 procent från sista anmälningssdag och vid andra urvalet med ytterligare 4 procentenheter till 15 procent. Jämfört med ht 2019 var det 13 procent fler sökande i första urvalet och 15 procent fler i andra urvalet (figur 1–2).

När det gäller sökande uppdelade efter ålder framgår att sökande 19 år eller yngre är betydligt fler ht 2020 än ht 2019 (30 procent fler vid första urvalet). Men även gruppen sökande 20–24 år har ökat, med 10 procent, liksom antalet sökande 25 år eller äldre, som har ökat med 14 procent sedan ht 2019.

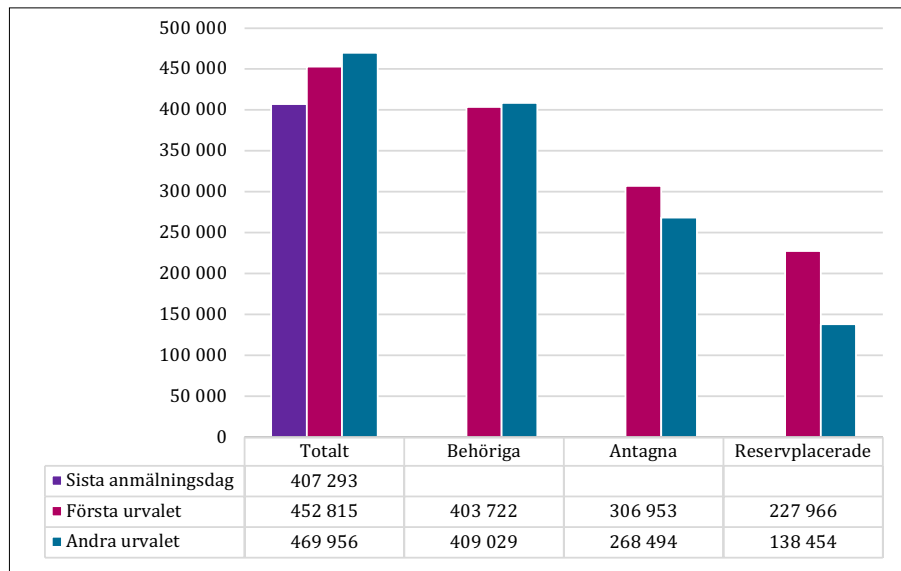
Antalet antagna ökade också, med 10 procent vid första urvalet och med 9 procent vid andra urvalet, jämfört med ht 2019. Då ökningen av antalet antagna var mindre än ökningen av antalet sökande har konkurrensen hårdnat ht 2020. Antalet antagna minskar mellan första och andra urvalet under en antagningsomgång. Det beror främst på att det är svarskrav efter första urvalet och att vissa sökande tackar nej eller inte svarar alls. Under hela perioden 2008–2020 har antalet antagna i snitt minskat med 12 procent mellan urvalen. För ht 2020 var minskningen 13 procent, att jämföra med 12 procent för ht 2019.

Antalet reservplacerade i första urvalet var betydligt fler ht 2020 än ht 2019 (plus 32 procent), vilket tyder på att konkurrensen ökat och att en mindre andel av de behöriga sökande kunnat antas. Mellan första och andra urvalet minskade andelen reservplacerade med 39 procent, att jämföra med 37 procent ht 2019. Efter andra urvalet var antalet reservplacerade fler än ht 2019 (plus 27 procent).

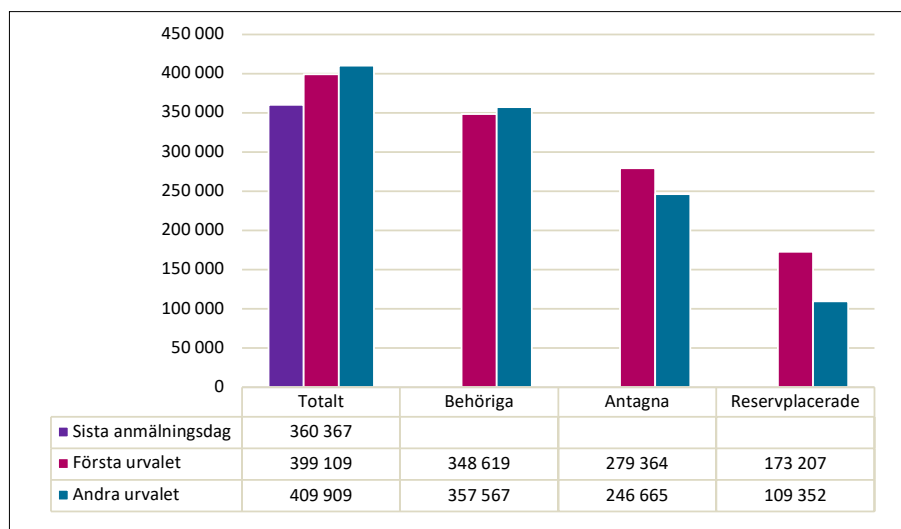
Även antalet behöriga sökande var påtagligt fler ht 2020 än ht 2019 (plus 16 procent). Antalet behöriga sökande ökade med en procent mellan första och andra urvalet, en något mindre ökning än tidigare år då antalet behöriga sökande ökat med drygt två procent mellan första och andra urvalet sedan

ht 2008. Den främsta anledningen till att behöriga sökande ökar från första till andra urvalet är att även sena sökande hunnit få sin behörighet bedömd.

Figur 1: Förändring mellan sista anmälningdag, första och andra urvalet ht 2020, antal sökande.

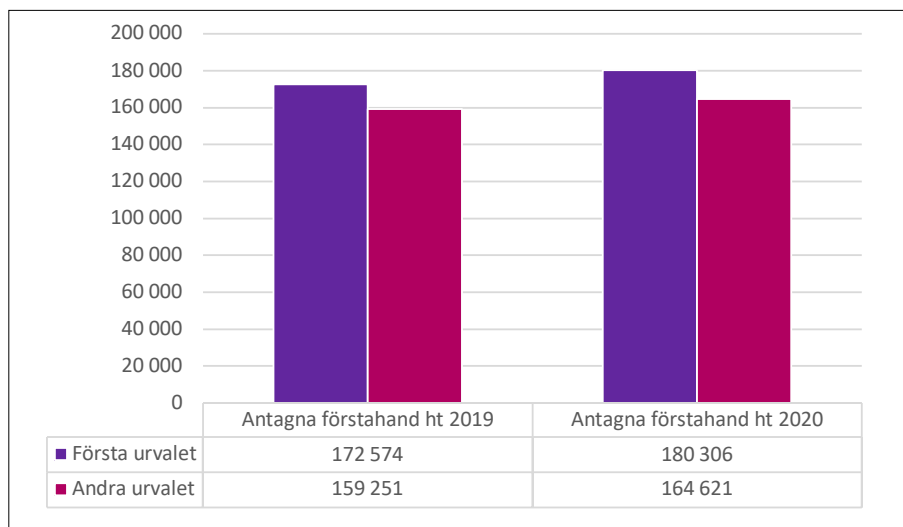

Figur 2: Förändring mellan sista anmälningdag, första och andra urvalet ht 2019, antal sökande.

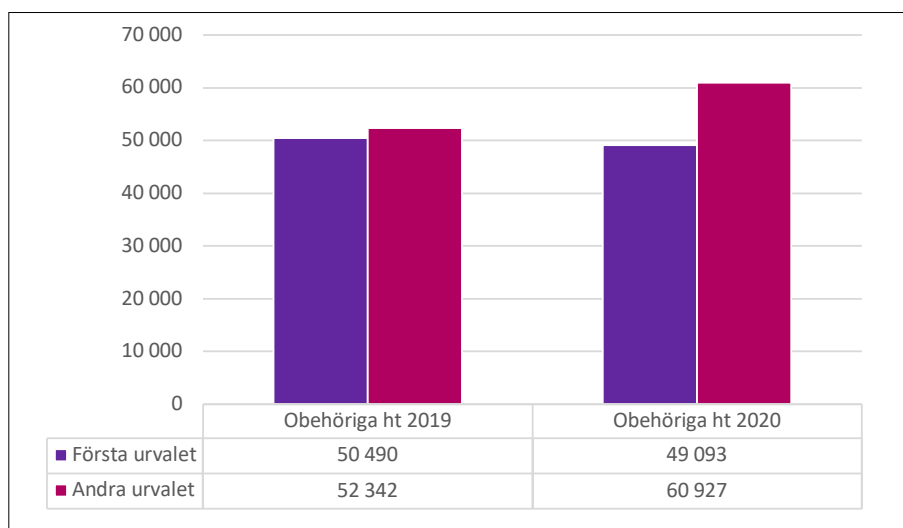
Antalet sökande som antogs till sitt förstahandsval vid första urvalet ökade med 4,5 procent från ht 2019 till ht 2020. Trots det minskade andelen av de antagna som antogs till sitt förstahandsalternativ från 62 procent ht 2019 till 59 procent ht 2020 i första urvalet och från knappt 65 procent till drygt 61 procent i andra urvalet (figur 3).

Figur 3: Förändring mellan första och andra urvalet ht 2019 och ht 2020, antal antagna som antagits till sitt förstahandsalternativ.

Andelen sökande som inte var behöriga till något av de utbildningsalternativ de sökt var i första urvalet lägre ht 2020 än ht 2019 (11 respektive 13 procent), men båda höstarna var andelen densamma vid andra urvalet (13 procent). Det motsvarar att nästan var åttonde sökande är obehörig till samtliga utbildningar den sökt (figur 4).

Figur 4: Förändring mellan första och andra urvalet ht 2019 och ht 2020: antal sökande som är obehöriga till samtliga utbildningsalternativ de sökt.

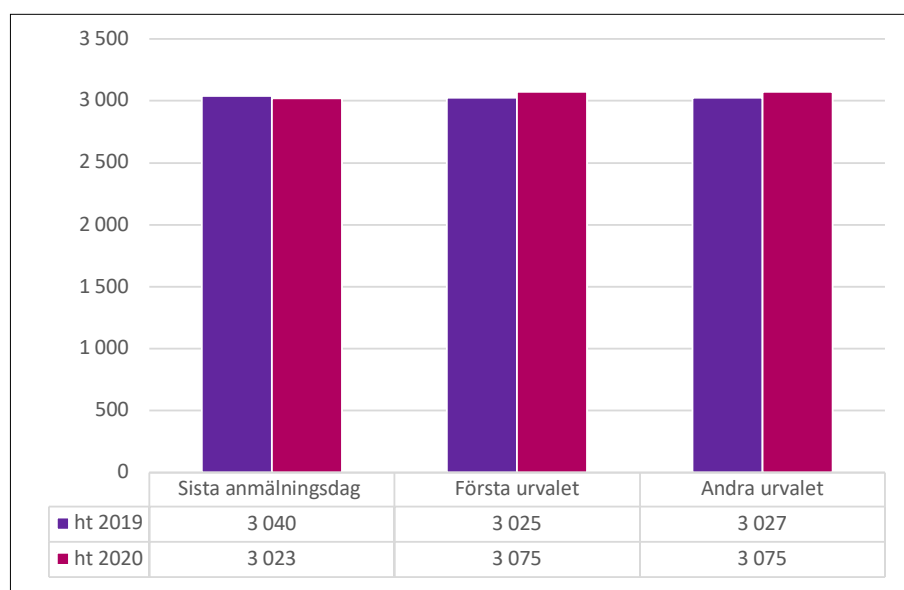
Utbildningsutbudet

Utbildningsutbudet – som redovisas exklusive inställda utbildningar – beslutas av respektive lärosäte, vanligen relativt långt i förväg. Ibland sker förändringar under antagningsomgången. Antalet program och kurser kan öka om lärosätet lägger till nya utbildningar, till exempel vid sena beslut om att

en viss kurs eller ett visst program ska ges. Utbildningsutbudet kan också minska om utbildningar ställs in, till exempel då för få söker.

Det fanns 0,6 procent färre program att söka vid sista anmälningssdag ht 2020 än ht 2019. Men både vid första och andra urvalet var antalet program fler ht 2020 än ht 2019 (knappt två procent fler), och dessutom fler än vid sista anmälningssdag ht 2020. Det sistnämnda hänger sannolikt samman med att regeringen under våren och sommaren tillförde universitet och högskolor medel så att de skulle kunna utöka antalet utbildningsplatser för att möta den ökade efterfrågan på högskoleutbildning på grund av pandemin (figur 5).

Figur 5: Antalet program ht 2019 och ht 2020: Sista anmälningssdag, första och andra urvalet.

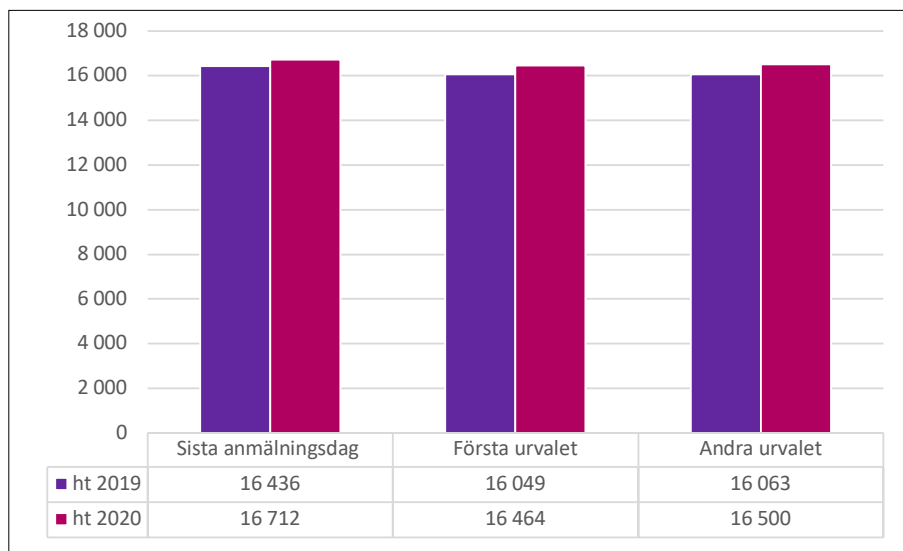

Även antalet kurser var fler ht 2020 än ht 2019, knappt två procent fler vid sista anmälningssdag och knappt tre procent fler vid både första och andra urvalet (figur 6).

Antalet kurser kan, likt programutbudet, ändras under antagningsomgången. Att kurser tas bort kan till exempel bero på att för få sökt kursen. Under ht 2020 minskade kursutbudet med 1,3 procent från sista anmälningssdag till andra urvalet, vilket var en mindre nedgång än ht 2019 då nedgången var 2,3 procent.

Figur 6: Antalet kurser ht 2019 och ht 2020: Sista anmälningsdag, första och andra urvalet.

Konkurrensituationen

Olika utbildningar har olika antal sökande. Några utbildningar har tusentals sökande men de allra flesta har väsentligt färre, ibland inga sökande alls. När det finns fler behöriga sökande än platser konkurrerar de sökande med varandra. Begreppet konkurrens avser här att utbildningen hade minst en reservplacerad sökande i första urvalet.

I antagningsomgången ht 2020 bestod utbudet vid första urvalet av 20 630 utbildningar (inklusive inställda utbildningar), fördelade på 3 145 program (15 procent) och 17 485 kurser (85 procent). För hela utbudet ht 2020 var det urval (konkurrens) till 24 procent av utbildningarna. Till resterande 76 procent behövdes inget urval, samtliga behöriga sökande antogs. Andelen utbildningar med konkurrens var högre ht 2020 än ht 2019, då den var 21 procent (tabell 1).

Konkurrens var ungefär tre gånger vanligare till program än till kurser. Till drygt hälften av alla program och till knappt en femtedel av alla kurser var det konkurrens ht 2020. Konkurrens var också vanligare på grundnivå än på avancerad nivå. Störst andel utbildningar med konkurrens (63 procent) fanns bland program på grundnivå inklusive basnivå, som huvudsakligen består av basårutbildningar.

Tabell 1: Antal utbildningar med eller utan konkurrens vid första urvalet ht 2020.

Utbildningstyp	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad			
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Program	2 140		935		70		3 145	
- Konkurrens	1 347	(63 %)	339	(36 %)	0	(0 %)	1 686	(54 %)
- Ej konkurrens	739	(37 %)	596	(64 %)	70	(100 %)	1 459	(46 %)
Kurs (inkl. kurspaket)	11 285		5 901		299		17 485	
- Konkurrens	2 311	(20 %)	822	(14 %)	111	(37 %)	3 244	(19 %)
- Ej konkurrens	8 974	(80 %)	5 079	(86 %)	188	(63 %)	14 241	(81 %)
Summa	13 425		6 836		369		20 630	
- Konkurrens	3 658	(27 %)	1 161	(17 %)	111	(30 %)	4 930	(24 %)
- Ej konkurrens	9 767	(73 %)	5 676	(83 %)	258	(70 %)	15 700	(76 %)

Konkurrenssituationen ser dock annorlunda ut ur ett sökandeperspektiv. När förstahandssökande fördelas efter om de sökt till utbildningar i konkurrens, framgår att en majoritet av de sökande konkurrerar. De har sökt till utbildningar med fler sökande än platser och följaktligen har ett urval behövts.

Vid första urvalet var det nästan 453 000 förstahandssökande, varav knappt hälften (48 procent) sökte ett program och drygt hälften (52 procent) sökte en kurs. Nio av tio som sökte program behövde konkurrera om en plats och knappt 60 procent av de som sökte kurser behövde konkurrera. Totalt sökte 74 procent av alla sökande till en utbildning med konkurrens och det var vanligare med förstahandssökande till en utbildning med konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå (tabell 2).

Tabell 2: Antal förstahandssökande som sökt utbildning med eller utan konkurrens vid första urvalet ht 2020.

Utbildningstyp	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad			
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Program	188 185		28 032		0		216 217	
- Konkurrens	173 898	(92 %)	21 182	(76 %)	0	(0 %)	195 080	(90 %)
- Ej konkurrens	14 287	(8 %)	6 850	(24 %)	0	(0 %)	21 137	(10 %)
Kurs (inkl. kurspaket)	189 822		36 940		9 836		236 598	
- Konkurrens	116 638	(61 %)	15 324	(41 %)	6 769	(69 %)	138 731	(59 %)
- Ej konkurrens	73 184	(39 %)	21 616	(59 %)	3 067	(31 %)	97 867	(41 %)
Summa	378 007		64 972		9 836		452 815	
- Konkurrens	290 536	(77 %)	36 506	(56 %)	6 769	(69 %)	333 811	(74 %)
- Ej konkurrens	87 471	(23 %)	28 466	(44 %)	3 067	(31 %)	119 004	(26 %)

Totalt sett ville 74 procent av alla förstahandssökande komma in på 24 procent av höstens drygt 20 600 utbildningar vid universitet och högskolor. Huvudförklaringen till detta är naturligtvis att utbildningarna är olika stora och att antalet sökande per utbildningsplats varierar. Exempelvis var det till ht 2020 i genomsnitt 129 förstahandssökande per program på grundnivå med konkurrens, medan det i genomsnitt var drygt 4 förstahandssökande per kurs på avancerad nivå utan konkurrens.

Internationella kurser och masterutbildningar hösten 2020

Antagningsomgångarna till internationella kurser och program på grundnivå (IK) och masterutbildningar (MASTER) ht 2020 var mindre omfattande än den nationella antagningsomgången, vilket är normalt. De internationella antagningsomgångarna inrättades ht 2009 för att underlätta antagningsprocessen för utländska sökande och effektivisera värderingen av deras meriter.

De internationella utbildningar som erbjuds i dessa antagningsomgångar ges vanligen på engelska och marknadsförs främst mot personer från utlandet, men är också öppna att söka för svenskar. En majoritet av de sökande kan antas komma från utlandet då de inte har svenskt personnummer. I genomsnitt har andelen sökande utan svenskt personnummer varit över 80 procent sedan ht 2015 och ht 2020 var andelen 86 procent.

Sedan 2011 är utbildningar på grundnivå och avancerad nivå – samt ansökan till dessa – avgiftsbelagda för sökande som är medborgare i ett land utanför EU/EES och Schweiz och som inte är utbytesstudenter. Eftersom IK- och MASTER-omgångarna främst har utländska sökande blir avgiftshanteringen en central del i början av urvalsprocessen. Sökande som varken styrker att de är avgiftsbefriade eller betalar anmälningsavgiften på 900 kronor går inte vidare till behörighetsbedömning.

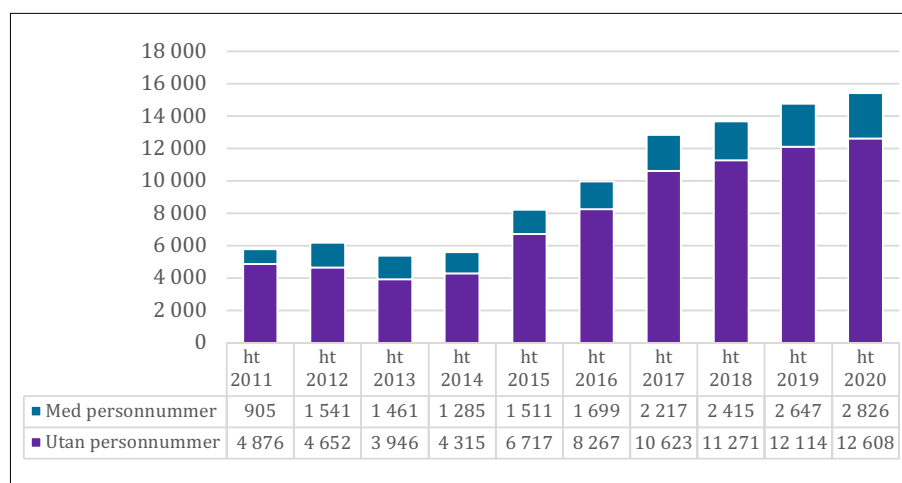
Sedan våren 2018 har IK- och MASTER-omgångarna ett urval, inte som tidigare två urval. Införandet av endast ett urval har lett till att behörighetsprövningen förlängts med omkring två veckor och att fler, främst avgiftsskyldiga sökande, hinner behörighetsprövas innan urvalet. Detta återspeglas i statistiken där andelen behöriga avgiftsskyldiga sökande i MASTER ökade från omkring 27 procent per hösttermin till och med 2017, till cirka 35 procent under 2018 till 2020.

I detta kapitel jämförs det första (enda) urvalet i IK och MASTER ht 2020 med första urvalet i tidigare antagningsomgångar. För historisk statistik om andra urvalet i tidigare antagningsomgångar hänvisas till tidigare års trendrapporter.

Sökande och antagna till internationella kurser (IK)

Sista anmälningsdag var antalet sökande drygt 15 400, vilket var 5 procent fler än till IK ht 2019. För sökande med svenskt personnummer var ökningen 7 procent och för sökande utan svenskt personnummer 4 procent (figur 7).

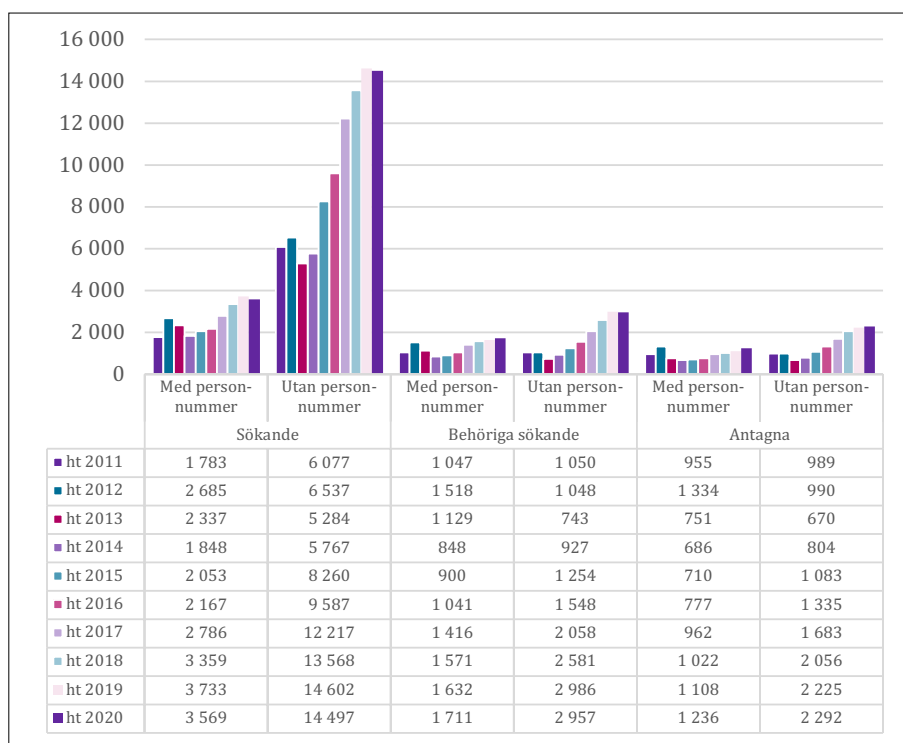
Figur 7: Antalet sökande till IK ht 2012–ht 2020 vid sista anmälningssdag fördelade efter sökande med respektive utan svenskt personnummer.

Sökande utan svenskt personnummer var fortsatt betydligt fler än sökande med svenskt personnummer. Det är dock inte anmärkningsvärt eftersom antagningsomgången riktar sig till utländska sökande, som oftast saknar svenskt personnummer. Andelen sökande utan svenskt personnummer var 82 procent IK ht 2020.

Vid urvalet till IK ht 2020 var det färre sökande både med och utan svenskt personnummer (minus fyra procent respektive minus en procent), i förhållande till IK ht 2019. Det var emellertid fler behöriga sökande med svenskt personnummer (plus fem procent) medan det var färre utan (minus en procent) IK ht 2020 jämfört med IK ht 2019. Det var dock fler antagna både med svenskt personnummer (plus 12 procent) och utan (plus tre procent), se figur 8.

Figur 8: Antalet sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna vid urvalet till IK ht 2012–ht 2020, fördelade efter sökande med respektive utan svenskt personnummer.

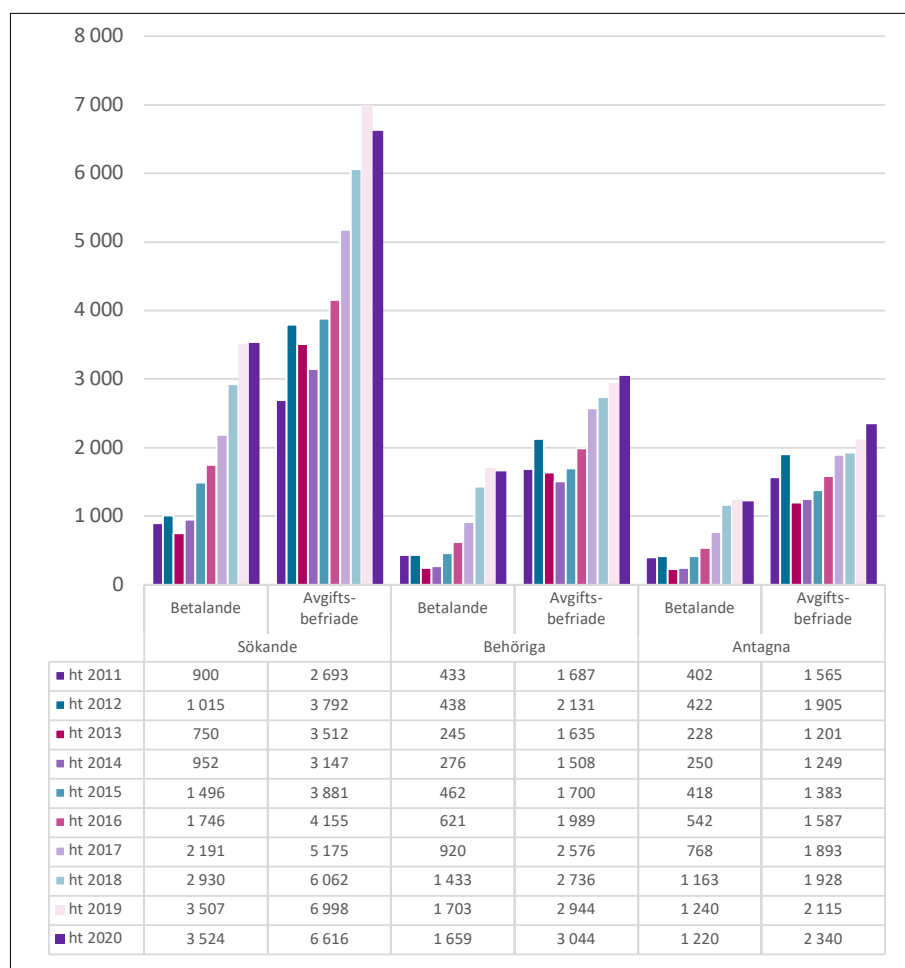
Vid urvalet var andelen sökande utan svenskt personnummer 80 procent IK ht 2020. Andelen per antagningsomgång har varit runt 80 procent sedan ht 2015. Andelen behöriga sökande som antogs ökade något från IK ht 2019 till IK ht 2020 för både sökande med svenskt personnummer (från 68 till 72 procent) och sökande utan (från 75 till 78 procent). Totalt sett ökade andelen antagna av de behöriga sökande från 72 procent IK ht 2019 till 76 procent IK ht 2020, vilket tyder på att konkurrensen minskat.

För att en sökandes behörighet ska bedömas måste den sökande antingen betala anmälningsavgift eller styrka avgiftsbefrielse. Antalet sökande som betalat anmälningsavgift var närmast oförändrat mellan IK ht 2019 och IK ht 2020. Däremot var antalet avgiftsbefriade sökande färre (minus fem procent). Andelen av de avgiftsskyldiga sökande som betalat anmälningsavgiften var emellertid densamma IK ht 2020 som IK ht 2019, det vill säga 30 procent.

Av de sökande som betalat anmälningsavgiften IK ht 2020 var 47 procent behöriga, vilket var en lägre andel än IK ht 2019 då 49 procent var behöriga. Motsvarande andelar för avgiftsbefriade sökande var 46 procent IK ht 2020 mot 42 procent IK ht 2019.

Andelen behöriga sökande som antogs IK ht 2020 var 74 procent för betalande sökande och 77 procent för avgiftsbefriade sökande. Till IK ht 2019 var andelen antagna 73 procent för betalande och 72 procent för avgiftsbefriade sökande. Det var färre betalande som antogs (minus två procent) medan det var fler avgiftsbefriade som antogs (plus 11 procent) mellan IK ht 2019 och IK ht 2020 (figur 9).

Figur 9: Antalet sökande, behöriga sökande och antagna vid urvalet till IK ht 2012–ht 2020, fördelade efter betalande anmälningsavgift respektive avgiftsbefriade.

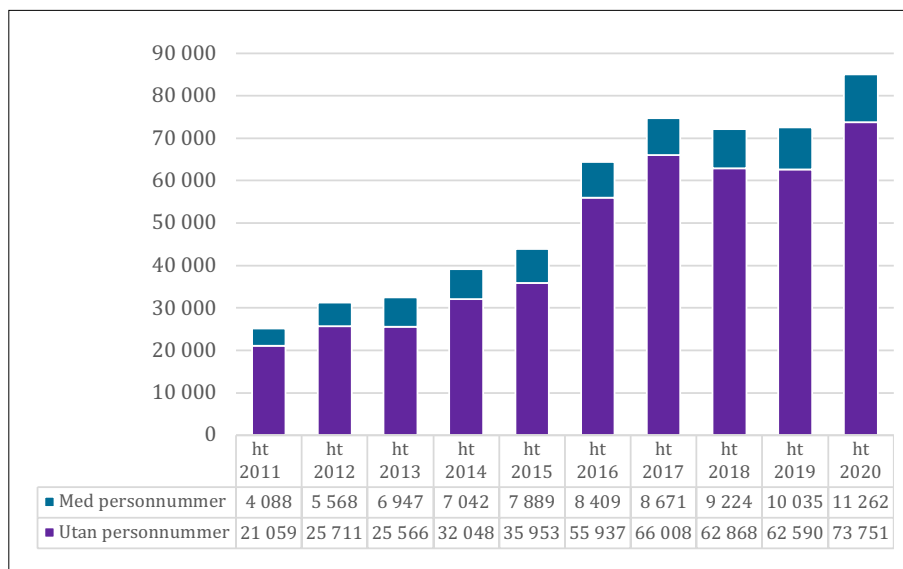
Enstaka sökande betalar anmälningsavgift trots att de är avgiftsbefriade och räknas då i båda grupperna ovan. Därför kan summan av exempelvis antagna vara något större än antalet faktiskt antagna.

Det fanns 393 kurser att söka till IK ht 2020, att jämföra med 382 kurser till IK ht 2019. Dessutom fanns 58 program, vilket var något fler än de 52 sökbara programmen förra året.

Sökande och antagna till masterprogram (MASTER)

Antalet sökande till MASTER ht 2020 var vid sista anmälningsdag drygt 85 000, en ökning med 17 procent jämfört med MASTER ht 2019. Både antalet sökande med svenskt personnummer och antalet sökande utan svenskt personnummer ökade, med 12 respektive 18 procent. Liksom i tidigare MASTER-omgångar och i IK-omgångarna (se ovan), är gruppen sökande utan svenskt personnummer överlägset störst. I MASTER ht 2020 är skillnaden i fördelningen mellan sökande med och sökande utan svenskt personnummer ungefär lika stor som i MASTER ht 2019: 86 procent var utan personnummer (figur 10).

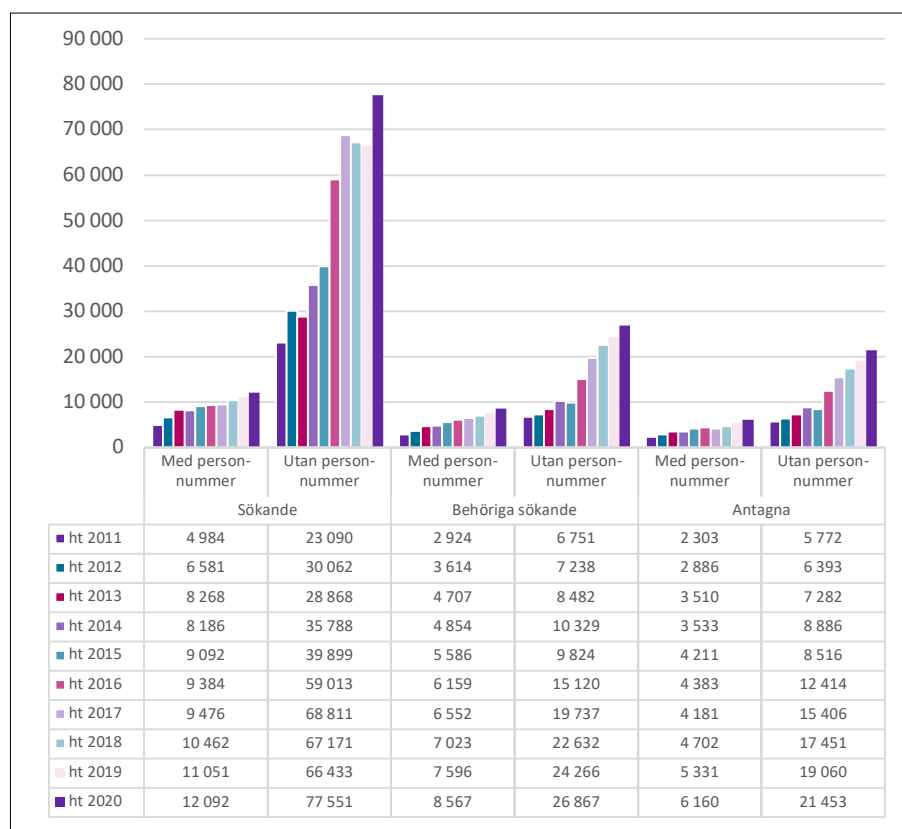
Figur 10: Antalet sökande till MASTER ht 2012–ht 2020 vid sista anmälningsdag fördelade efter sökande med respektive utan svenskt personnummer.

Vid urvalet till MASTER var det totala antalet sökande större ht 2020 än ht 2019 (plus 16 procent). Ökningen berodde främst på att det var fler sökande utan svenskt personnummer (plus 17 procent), men också på att det var nio procent fler sökande med svenskt personnummer (figur 11).

Antalet behöriga sökande ökade med 11 procent från MASTER ht 2019. Ökningen var störst för sökande med svenskt personnummer (plus 13 procent), men den var också noterbar för sökande utan svenskt personnummer (plus 11 procent). Antalet antagna ökade också, antagna med svenskt personnummer ökade med 16 procent och antalet antagna utan svenskt personnummer med 13 procent.

Figur 11: Antalet sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna vid urvalet till MASTER ht 2012–ht 2020, fördelade efter sökande med respektive utan svenskt personnummer.

För att en sökandes behörighet ska bedömas måste den sökande antingen betala anmälningavgift eller styrka avgiftsbefrielse. Ungefär 39 procent av samtliga avgiftsskyldiga sökande betalade anmälningavgiften ht 2020, vilket var en lägre andel än ht 2019 då 43 procent betalade.

Antalet betalande sökande ökade med nio procent från MASTER ht 2019 till MASTER ht 2020. Även antalet avgiftsbefriade sökande ökade mellan höstarna, med fem procent. Antalet behöriga sökande som betalat ökade med 14 procent och även antalet antagna som betalat ökade, med 16 procent. Antalet avgiftsbefriade ökade också, bland behöriga sökande med 8 procent och bland antagna med 10 procent (figur 12).

Figur 12: Antalet sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna vid urvalet till MASTER ht 2012–ht 2020, fördelade efter avgiftsskyldiga som betalat anmälningavgift respektive avgiftsbefriade.

Enstaka sökande betalar anmälningavgift trots att de är avgiftsbefriade, och räknas i båda grupperna ovan. Därför kan summan av exempelvis antagna vara något större än antalet faktiskt antagna.

Det fanns 837 program att anmäla sig till i MASTER ht 2020. Motsvarande antal förra året var 823.

Höstitrender 2008–2020

I det här kapitlet beskrivs utvecklingen över längre tid. För samtliga uppgifter i detta kapitel gäller att inställda utbildningar inte ingår. Statistiken omfattar perioden ht 2008 till ht 2020 och i underlaget ingår antalet sökande, behöriga sökande, antagna och reserver för hela utbildningsutbudet, uppdelade efter kön (kvinna eller man, enligt personnummer). Notera att sökande utan svenskt personnummer inte är uppdelade utifrån kön.

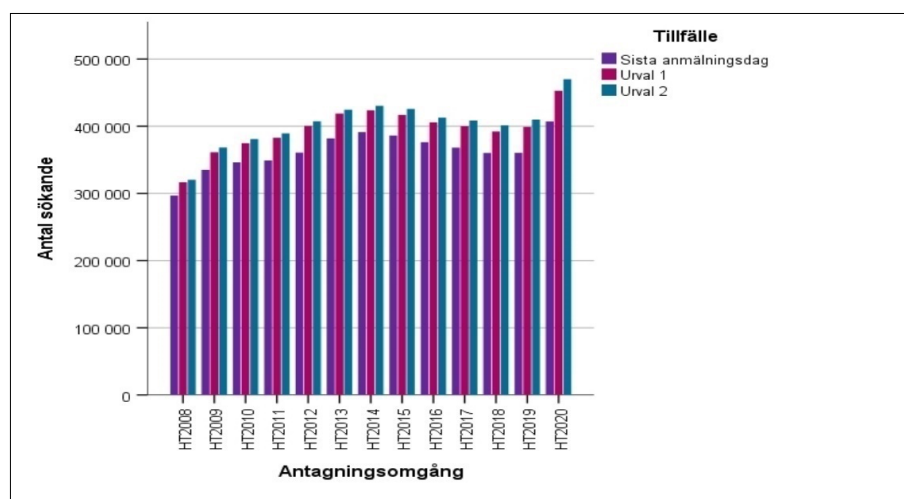
I kapitlet ingår också en redovisning av sökande och antagna till utbildningar som leder till sex specifika grupper av yrkesexamina och antalet utbildningar som gått att söka.

Även en analys av eventuella effekter på antagningen hösten 2020 av uteblivet högskoleprov våren 2020 redovisas.

Sökande

Antalet sökande vid sista anmälningssdag ökade från ht 2008 till ht 2014, minskade därefter något till och med ht 2018 för att sedermera öka igen, i synnerhet ht 2020. Då ökade antalet sökande vid första anmälningssdag till totalt drygt 407 000 sökande, en uppgång med 13 procent jämfört med ht 2019 och det högsta antalet någonsin i en höstantagning. Trenden är densamma för alla mättilfällen; sista anmälningssdag, urval ett och urval två (figur 13).

Figur 13: Antal sökande vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

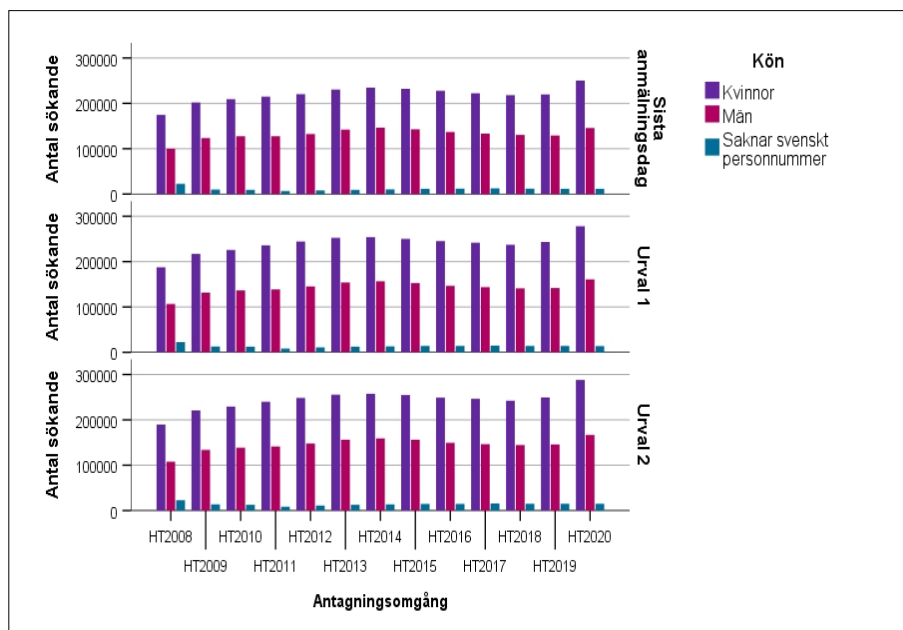

Könsfördelningen bland sökande

Bland sökande har andelen kvinnor varit större än andelen män under hela perioden: 59–62 procent kvinnor jämfört med 34–37 procent män (2–8 procent har inte svenskt personnummer). Andelen sökande utan svenskt per-

sonnummer minskade i samband med att de internationella antagningsomgångarna infördes 2009 och efter att studieavgifter infördes ht 2011, men har sedan dess ökat något igen och låg ht 2020 på cirka 3 procent. Fördelningen mellan kvinnor, män och sökande utan personnummer är liknande över antagningsomgången, vilket tyder på att det är lika vanligt för kvinnor, män och sökande utan personnummer att göra sena anmälningar (figur 15).

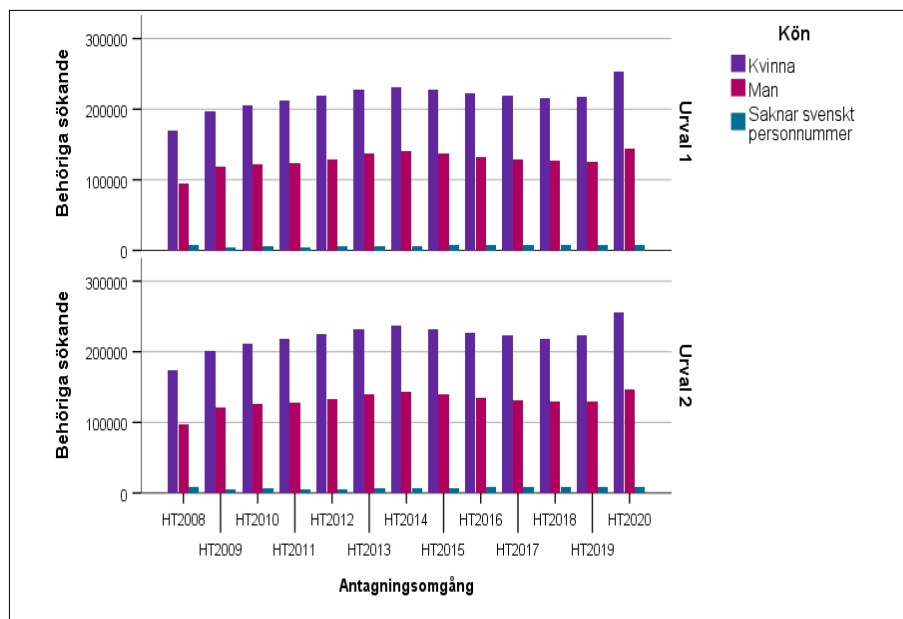
Figur 15: Antal sökande vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2020, per kön.

Antalet behöriga sökande har samvarierat med antalet sökande, och ökat fram till 2014, minskat 2015 till 2018 för att därefter öka något ht 2019 för att avslutningsvis öka påtagligt, med 16 procent, ht 2020 (figur 16).

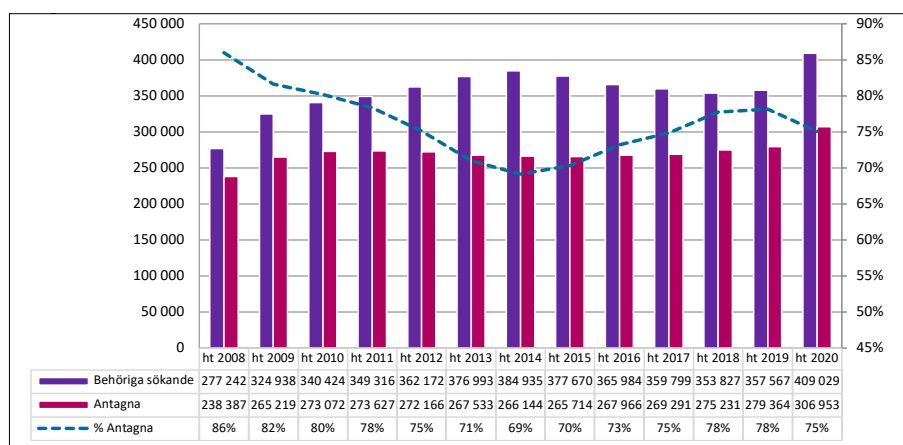
Under hela perioden ht 2008 till ht 2020 har andelen kvinnor bland behöriga sökande varit cirka 62 procent, andelen män cirka 36 procent och andelen utan personnummer har varit cirka 2 procent. Vid andra urvalet ht 2020 ökade antalet behöriga kvinnor med 17 procent medan antalet behöriga män ökade med 15 procent.

Figur 16: Antal behöriga sökande vid första och andra urvalet ht 2008 till ht 2020, per kön.

Andelen av de behöriga sökande som antas ger en indikation på hur konkurrenssituationen på totalnivå har förändrats över tid. Under den redovisade perioden har andelen varierat omkring 75 procent, det vill säga ungefär tre av fyra behöriga sökande till en hösttermin har antagits. Utvecklingen har dock varit att andelen minskade år för år fram till och med ht 2014, men därefter ökade år för år fram till ht 2019, då andelen var 78 procent. Ht 2020 minskade andelen till 75 procent, vilket tyder på att konkurrenssituationen – trots fler antagna – hårdnat något jämfört med ht 2019 (figur 17).

Figur 17: Antal behöriga sökande, antagna och andelen antagna av de behöriga sökande vid första urvalet ht 2008–ht 2020. Notera att andelsskalan till höger är avskapad.

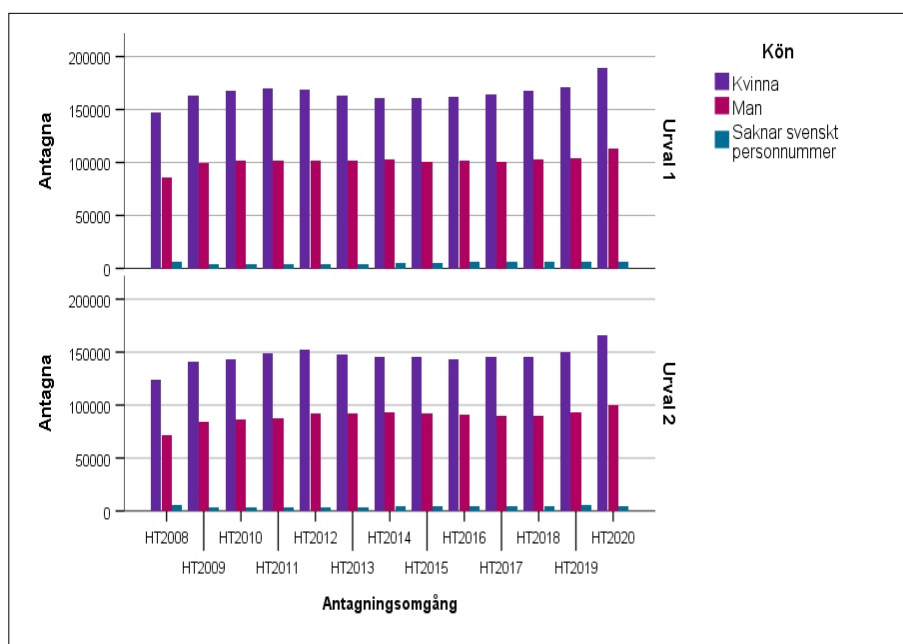
Antagna

Antalet antagna ökade fram till ht 2011 och låg sedan omkring 268 000 per år fram till ht 2017. Från och med ht 2018 har antalet antagna ökat och ht 2020 var antalet antagna det högsta som noterats för en hösttermin. Antalet antagna efter första urvalet ökade med 10 procent mellan ht 2019 och ht 2020.

Andelen kvinnor av de antagna har varit omkring 61 procent, andelen män cirka 37 procent och andel utan personnummer cirka 2 procent under perioden ht 2008 till ht 2020 (figur 18).

Antalet antagna minskar mellan första och andra urvalet, beroende på att sökande tackar nej till utbildningsplatser, att utbildningar ställs in och att lärosäten justerar antagningstalen för att undvika överintag. Under perioden ht 2008 till ht 2011 minskade antalet antagna med cirka 39 000 mellan första och andra urvalet, sedan var förändringen mindre och ht 2012 till ht 2017 minskade antalet antagna med cirka 27 000 mellan urvalen. Därefter har minskningen blivit ännu större och ht 2020 var det drygt 38 000 färre personer (minus 13 procent) antagna i det andra urvalet jämfört med det första urvalet.

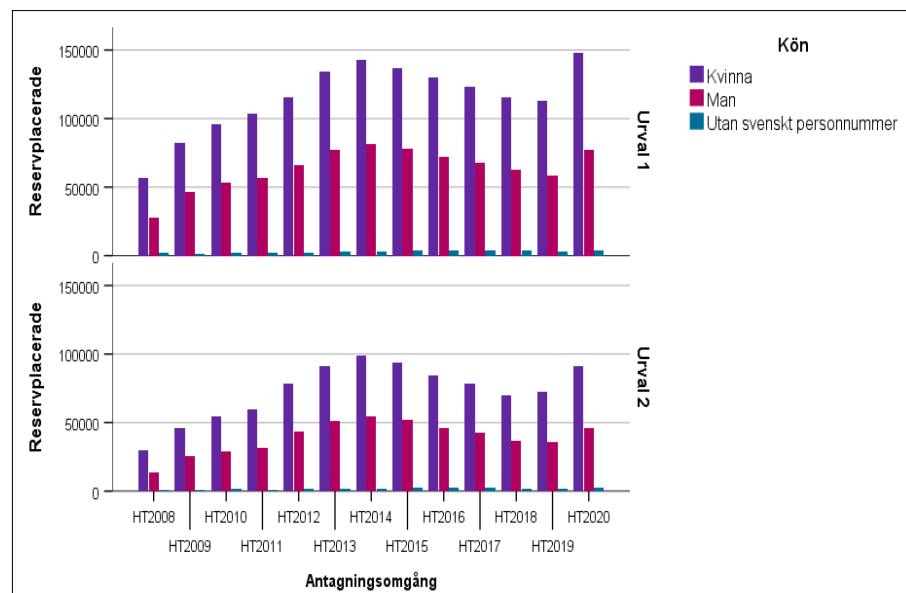
Figur 18: Antal antagna i första och andra urvalet ht 2008–ht 2020, per kön.

Antalet reservplacerade minskar mellan första och andra urvalet beroende på att antagna och reservplacerade tackar nej och stryks från sin plats eller att reservplacerade tackar ja och antas. Antagningsomgången ht 2008 minskade antalet reservplacerade med 49 procent mellan första och andra urvalet, och minskningen mellan urvalen var 44 procent till ht 2011, för att därefter sjunka omkring 33 procent till ht 2016. Därefter har minskningen ökat och ht 2020 var det 39 procent färre reservplacerade vid det andra urvalet än vid det första urvalet.

Utvecklingen av antalet reservplacerade påminner om den för antalet sökande och antalet antagna, med högsta antalet ht 2014 och ht 2020. Antagningsomgången ht 2020 ökade antalet reservplacerade i första urvalet med 32 procent från 173 200 till 228 000 jämfört med ht 2019 (figur 19).

Figur 19: Antal reservplacerade i första och andra urvalet ht 2008–ht 2020, per kön.

Utvecklingen har varit liknande oavsett kön. Könsfördelningen bland reservplacerade personer under perioden ht 2008 till ht 2020 har varit cirka 65 procent kvinnor och cirka 34 procent män. Drygt 1 procent av de reservplacerade under perioden var utan personnummer.

Sökande och antagna till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina

Här beskrivs utvecklingen för utbildningar som leder till någon av följande yrkesexamina:

- Civilingenjörsexamen
- Högskoleingenjörsexamen
- Läkarexamen
- Lärarexamina
- Sjuksköterskeexamen
- Socionomexamen.

Notera att utbildningar som leder till lärarexamen är ett samlingsbegrepp som omfattar olika typer av utbildningar. Sedan hösten 2011 utfärdas fyra olika lärarexamina: förskolläraryrkes-, grundläraryrkes-, ämnesläraryrkes- och yrkesläraryrkesexamen. Till lärarexamina räknas här också speciallärarexamen och specialpedagogexamen.

Senare i rapporten (se s. 33) redovisas mer detaljerad statistik om sökande till lärarutbildningar. Exempelvis redovisas sökande och antagna fördelade efter utbildningstyper, liksom sökande och antagna till grundlärar- och ämneslärarutbildningar uppdelade efter inriktning.

Hämtningen av information om lärarutbildningar är optimerad för 2014 års förutsättningar och det finns risk för att utbildningar längre tillbaka i tiden inte kommer med i hämtningen. Jämförelser med uppgifter före 2014 bör därför göras med försiktighet. Dessutom har hälften av de lärosäten som gav speciallärar- och specialpedagogutbildningar ht 2019 haft antagningen i en separat antagningsomgång ht 2020. Den separata antagningsomgången ingår inte i underlaget för denna rapport. Därför bör de siffror som redovisas för lärarutbildningar i figurer här och i synnerhet för specialpedagog- och speciallärarutbildningar tolkas med försiktighet.

I statistiken för utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen ingick påbyggnadsutbildningar till specialistsjuksköterskeexamen till och med vt 2018. Sedan ht 2018 har flertalet lärosäten valt att ha de utbildningarna i en separat antagningsomgång som inte ingår i statistikuttaget för denna rapport. Det medför att uppgifterna för sjuksköterskeutbildningar sedan ht 2018 inte är jämförbara med tidigare terminer och att jämförelser över tid bör göras med försiktighet.

Merparten av utbildningarna som presenteras här hade som flest sökande omkring ht 2015, sedan minskade antalet fram till ht 2019 för att därefter öka påtagligt ht 2020. Det gäller samtliga utbildningar. Sett till hela perioden har antalet anmälningar till yrkesutbildningarna nedan ökat (figur 20).

Nedanstående uppgifter avser antalet sökande till utbildningar (vid det första urvalet) som leder till följande examina:

- **Civilingenjörsexamen**

Det var en topp ht 2015 med 23 864 sökande och därefter en minskning varje höst till 21 221 sökande ht 2019 och sedan en ökning till en ny toppnotering på 24 856 sökande ht 2020. Det innebär en ökning på 17 procent, jämfört med ht 2019.

- **Högskoleingenjörsexamen**

Toppnoteringen var ht 2015, med 13 888 sökande, för att därefter minska i antal för varje höst till 11 183 sökande ht 2019, och sedan öka med 15 procent till 12 830 sökande ht 2020

- **Läkarexamen**

Det var en topp ht 2014 med 9 509 sökande, för att därefter minska till 8 321 sökande ht 2019 och sedan öka med 25 procent till en ny toppnotering på 10 416 sökande ht 2020.

- **Lärarexamina¹**

Toppnoteringen var ht 2015, med 42 103 sökande, för att därefter minska till 38 107 sökande ht 2019 och sedan öka med 7 procent till 40 854

---

1. Hälften av de lärosäten som gav speciallärar- och specialpedagogutbildningar ht 2019 har haft antagningen i en separat antagningsomgång ht 2020. Den separata antagningsomgången ingår inte i de siffror som redovisas i figurer för lärarutbildningar. Det gäller i synnerhet för specialpedagog- och speciallärarutbildningar, se s. 29.

sökande ht 2020. Inräknas även sökande till specialpedagog- och speciallärarutbildningar i den separata antagningsomgången uppgår antalet sökande till totalt 42 874 vilket är en ny toppnotering och en uppgång på 13 procent från ht 2019.

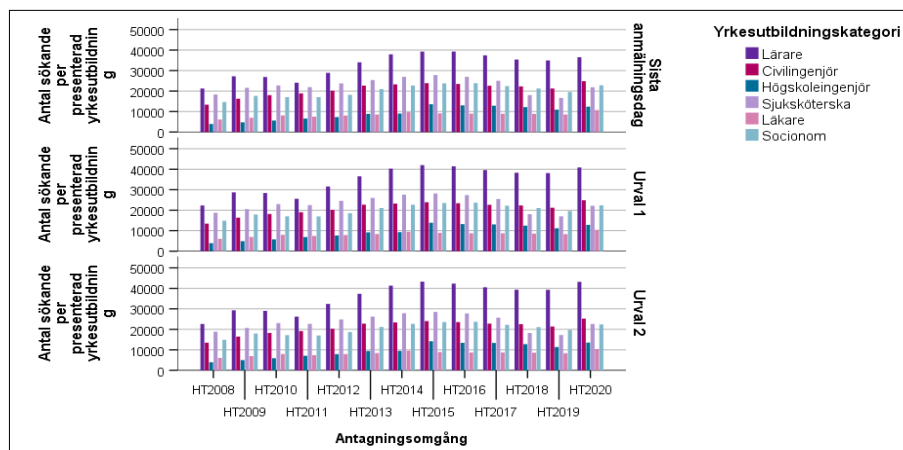
- **Sjuksköterskeexamina**

Toppnoteringen var ht 2015, med 28 152 sökande, för att därefter minska till 16 996 ht 2019 och sedan öka med 30 procent till 22 171 sökande ht 2020.

- **Socionomexamen**

Det var en toppnotering ht 2016, med 23 644 sökande, för att därefter minska till 19 644 sökande ht 2019 och sedan öka med 14 procent till 22 347 sökande ht 2020.

Figur 20: Totalt antal sökande till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina, vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2020.

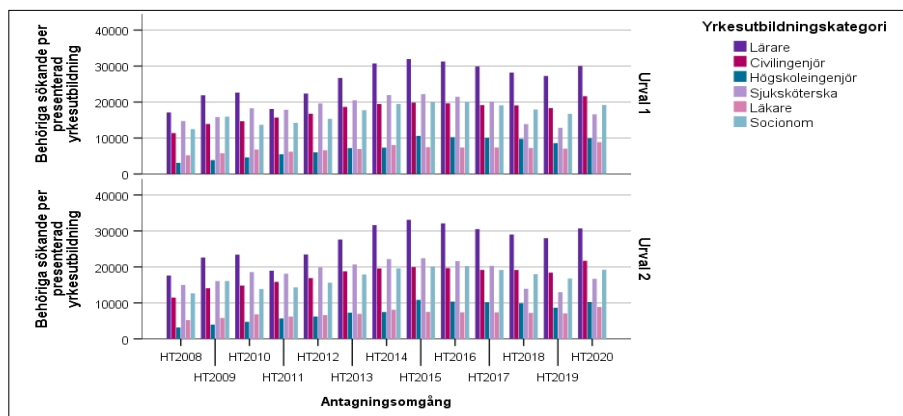

Antalet behöriga sökande till de olika yrkesexamensutbildningarna följer i stort trenden för samtliga sökande. Antalet behöriga sökande ökade till de flesta utbildningarna fram till ht 2015 eller ht 2016. Efter det minskade antalet behöriga sökande successivt till ht 2019 för att därefter öka påtagligt ht 2020. Antalet behöriga sökande vid första urvalet ökade med 18 procent till utbildningar till civilingenjör, 16 procent till högskoleingenjör, 25 procent till läkare, 29 procent till sjuksköterska och med 15 procent till socionom.

Det var även 10 procent fler behöriga sökande till lärarutbildningar. Räknas även behöriga sökande till specialpedagog och speciallärare i den separata antagningsomgången med var ökningen 15 procent vid första urvalet ht 2020. (figur 21).

Figur 21: Antal behöriga sökande till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina, vid första och andra urvalet ht 2008–ht 2020.

Antalet antagna till de olika yrkesexamensutbildningarna följer inte samma trender som totalt antal sökande och behöriga sökande. Det beror främst på att en del utbildningar redan har fler sökande än platser, och att fler sökande till redan fulla utbildningar reservplaceras istället för att antas, medan färre sökande leder till att färre reservplaceras men att antalet antagna inte nödvändigtvis påverkas (figur 22).

Nedan jämförs högsta antalet antagna till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina (vid första urvalet) med ht 2020.

- **Civilingenjörsexamen**

Antalet antagna ökade fram till ht 2015, men planade därefter ut till omkring 10 500 per höst till ht 2019, för att därefter öka med 4 procent till 11 858 antagna ht 2020.

- **Högskoleingenjörsexamen**

Antalet antagna ökade för varje höst till ht 2018, minskade ht 2019, för att ht 2020 öka med 19 procent till en ny toppnotering på 4 589 antagna.

- **Läkarexamen**

Antalet antagna har ökat varje år fram till ht 2019 i takt med att läkarutbildningen byggts ut med fler platser, från 604 ht 2008 till toppnoteringen 1 330 ht 2019. Men ht 2020 minskade antalet antagna med 8 procent då Karolinska Institutet minskade överintaget.

- **Lärarexamina**

Antalet antagna ökade successivt efter att de nya lärarutbildningarna infördes ht 2011. Även ht 2020 var det fler antagna än året innan, en ökning på 5 procent, och de 18 546 antagna är en ny toppnotering. Räknas även specialpedagoger och speciallärare med är antalet antagna 10 procent fler jämfört med ht 2019.

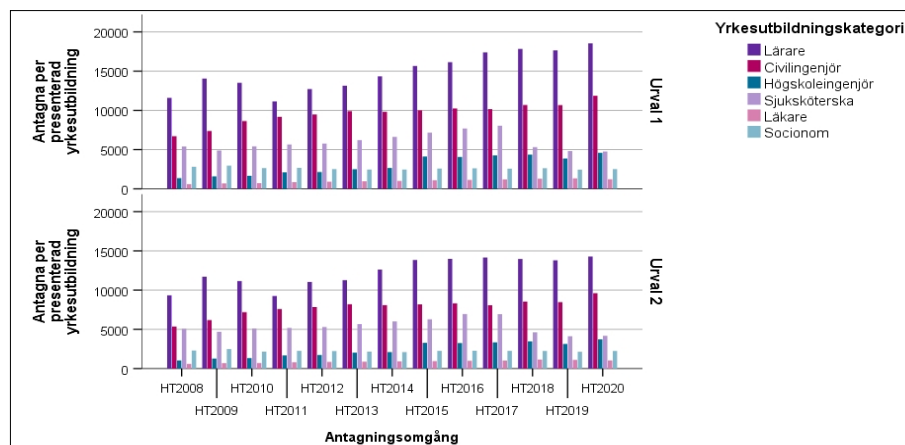
- **Sjuksköterskeexamen**

Antalet antagna ökade varje år fram till toppnoteringen ht 2017, med 8 039 antagna, men minskade med 34 procent ht 2018 när antagningen till specialistsjuksköterskeutbildningar flyttade till en separat antagningsomgång. Antalet antagna har därefter minskat och ht 2020 var de 4 759, 1 procent färre än ht 2019.

- **Socionomexamen**

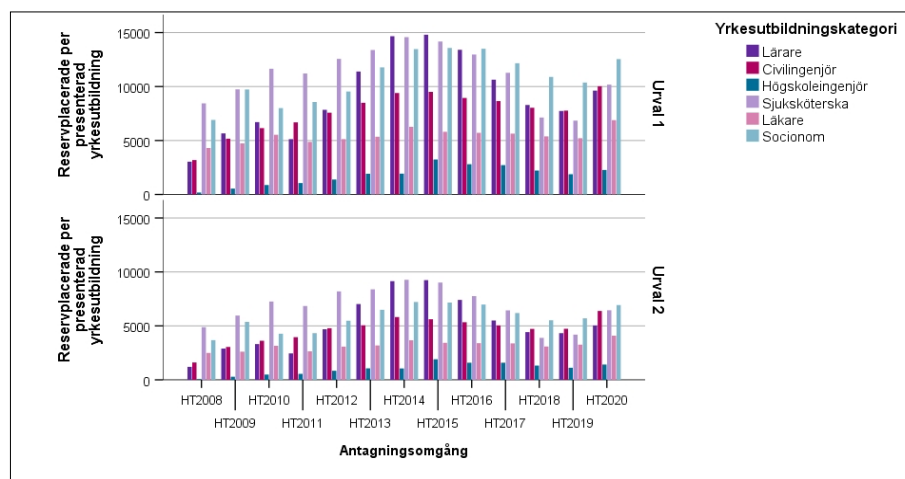
Antalet antagna till en socionomutbildning har varit omkring 2 600 per höst under hela perioden. Ht 2020 var det 2 512 som antogs vid första urvalet, vilket var 3 procent fler än ht 2019.

Figur 22: Antal antagna till utbildningar som leder till vissa yrkesexamen, vid första och andra urvalet ht 2008–ht 2020.

Antalet reservplacerade följer samma trender som antalet sökande till de redovisade yrkesexamensprogrammen. Sett till hela perioden har samtliga fått fler reserver. En topp i antalet reserver fanns ht 2014 och ht 2015, när antalet sökande var högt. Därefter har antalet reserver minskat till ht 2019 i takt med att konkurrensen minskat, och ökat ht 2020 när antalet sökande ökat (figur 23).

Figur 23: Antal reservplacerade till utbildningar som leder till vissa yrkesexamen, vid första och andra urvalet ht 2008–ht 2020.

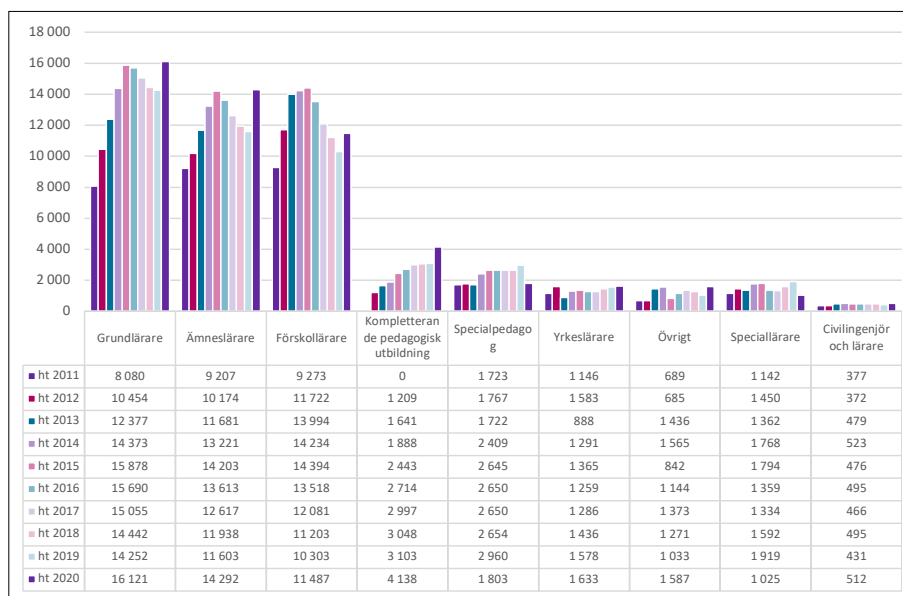
Sökande och antagna till lärarutbildningar

Tidigare i rapporten har antalet sökande, antagna med mera redovisats för lärarutbildningar som en helhet, med specialpedagoger och speciallärare medräknade. Här redovisas olika typer av lärarutbildningar separat, liksom olika inriktningar av grundlärar- och ämneslärarutbildningar. Notera att en och samma individ kan ha sökt och antagits till flera lärarutbildningar. Summan av sökande och av antagna till olika lärarutbildningar kan därför överstiga antalet individer som sökt och antagits till lärarutbildningar.

Nuvarande lärarutbildningar och examensordning för lärarexamina infördes från och med hösten 2011. Innan dess var utbildningarna annorlunda och inte helt jämförbara med nuvarande utbildningar. Därför omfattar redovisningen här uppgifter från ht 2011 till ht 2020.

Intresset för lärarutbildning har ökat sedan 2011, även om antalet sökande kan variera mellan olika antagningsomgångar. Grund-, ämnes- och förskollärare är de tre typer av lärarutbildningar som har flest sökande. De följer huvudsakligen samma trend med fler sökande fram till ht 2015 och därefter minskningar till ht 2019. Antalet sökande ökade till samtliga lärarutbildningar ht 2020. Det är även fler sökande till speciallärar- och specialpedagogutbildningar, när hänsyn tas till att ungefär hälften av antagningen efter hösten 2019 sker i en separat antagningsomgång som inte ingår i underlaget för denna rapport (figur 24).

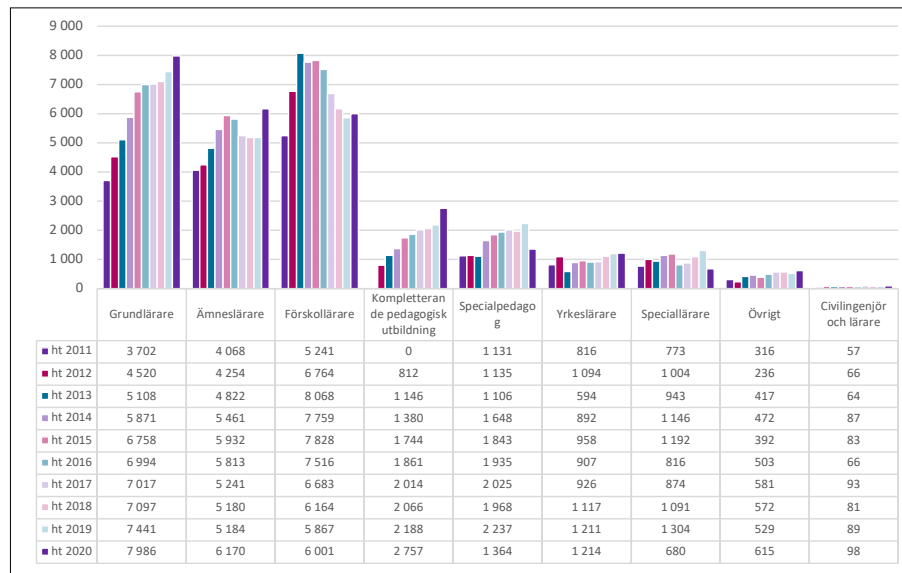
Figur 24: Antal sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet ht 2011–ht 2020.

Trenden för antalet förstahandssökande ser lite annorlunda ut. Det har varit en successiv uppgång för grundlärare och kompletterande pedagogisk utbildning. Trenden för ämneslärare och förskollärare har varit ökande till ht 2015 respektive ht 2013, därefter minskande till ht 2019 och ökande ht 2020. Det har varit en uppgång för samtliga lärarutbildningar ht 2020 inklusive specialpe-

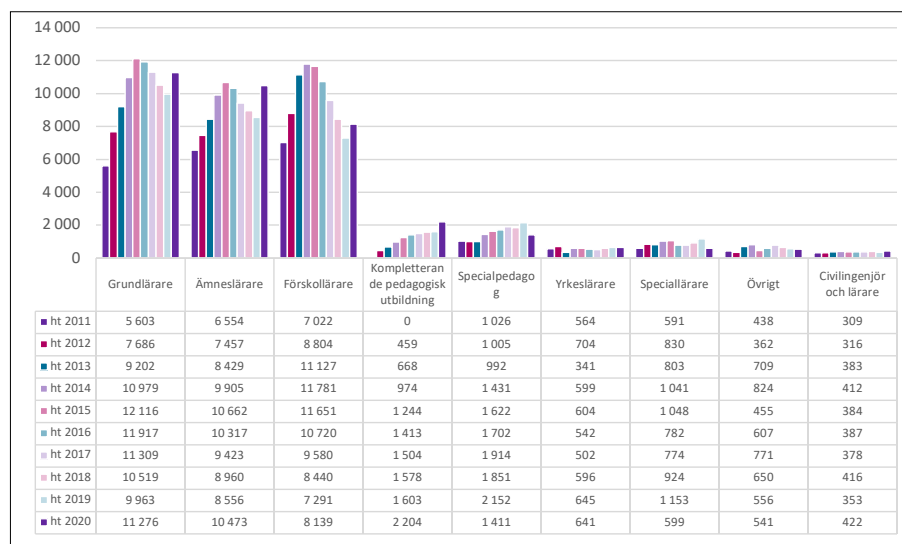
dagoger och speciallärare, med hänsyn tagen till den separata antagningen som tidigare beskrivits på sidan 29 (figur 25).

Figur 25: Antal förstahandsökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet ht 2012–ht 2020.

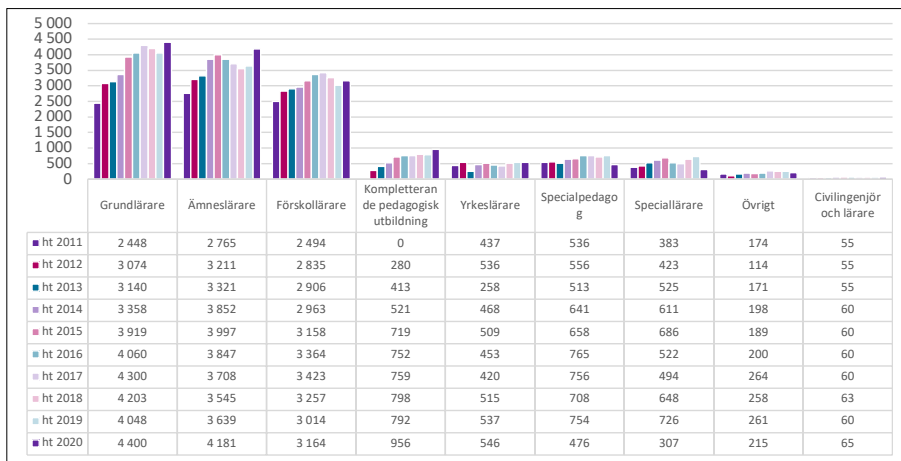
Antalet behöriga sökande till de olika typerna av lärarutbildningar följer i stort samma trend som antalet sökande totalt. De högsta antalen behöriga sökande noterades för några år sedan, men antalen har ökat för flertalet lärarutbildningar ht 2020 (figur 26).

Figur 26: Antal behöriga sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet ht 2012–ht 2020.

Antalet antagna följer inte riktigt samma trender som antalet sökande och behöriga sökande eftersom det ökade fram till ht 2017 och numera är betydligt större för flertalet lärarutbildningstyper än vad det var i början av perioden (figur 27).

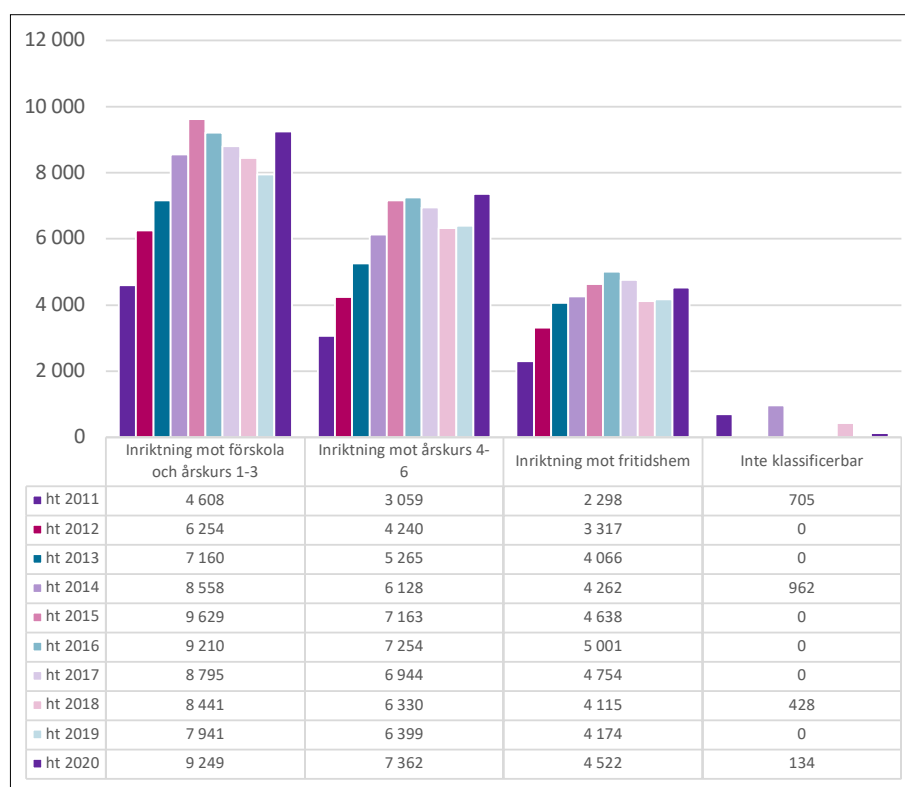
Figur 27: Antal antagna sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet ht 2012–ht 2020.

Sökande och antagna till grundläroutbildningens olika inriktningar

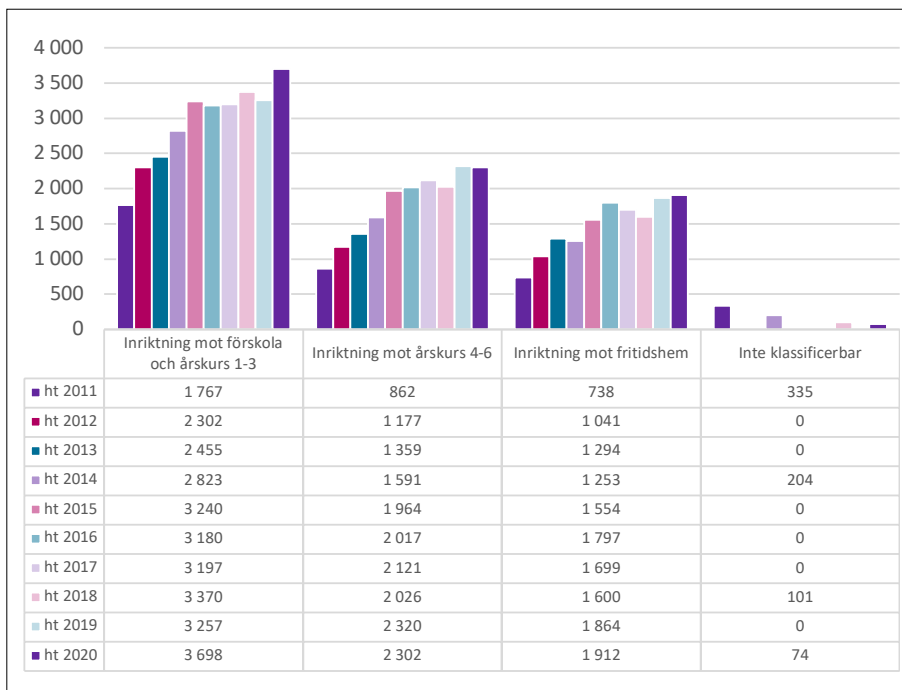
Trenden för antalet sökande till grundläroutbildningen är i stort sett densamma för alla inriktningar. I början av perioden ökar antalet sökande påtagligt, för att sedan minska från och med ht 2015 eller ht 2016, för återigen öka påtagligt ht 2020. Utbildningar med inriktning mot förskola och årskurs 1–3 hade flest sökande ht 2015, medan inriktning mot fritidshem hade flest sökande ht 2016. Till utbildningar med inriktning mot årskurs 4–6 var det däremot flest sökande ht 2020 (figur 28).

Figur 28: Antal sökande till grundläroutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2020.

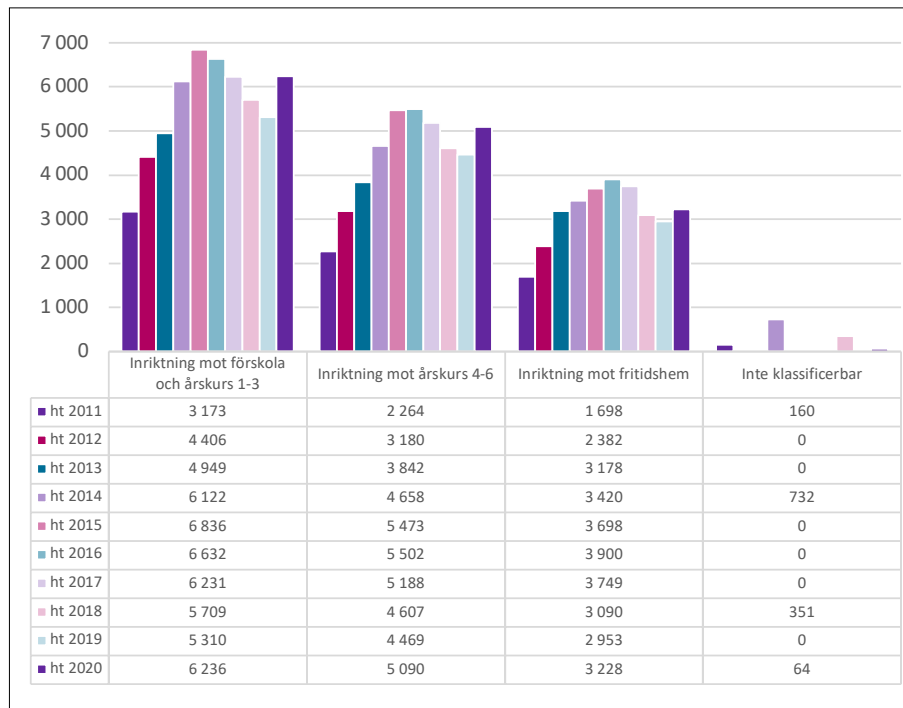
Antalet förstahandssökande till grundlärarutbildningar har ökat över tid och är nu mellan två och tre gånger större än i början av perioden för samtliga inriktningar (figur 29).

Figur 29: Antal förstahandssökande till grundlärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2020.

Antalet behöriga sökande till de olika inriktningarna av grundlärarutbildningar har en snarlik trend som antalet sökande totalt (figur 30).

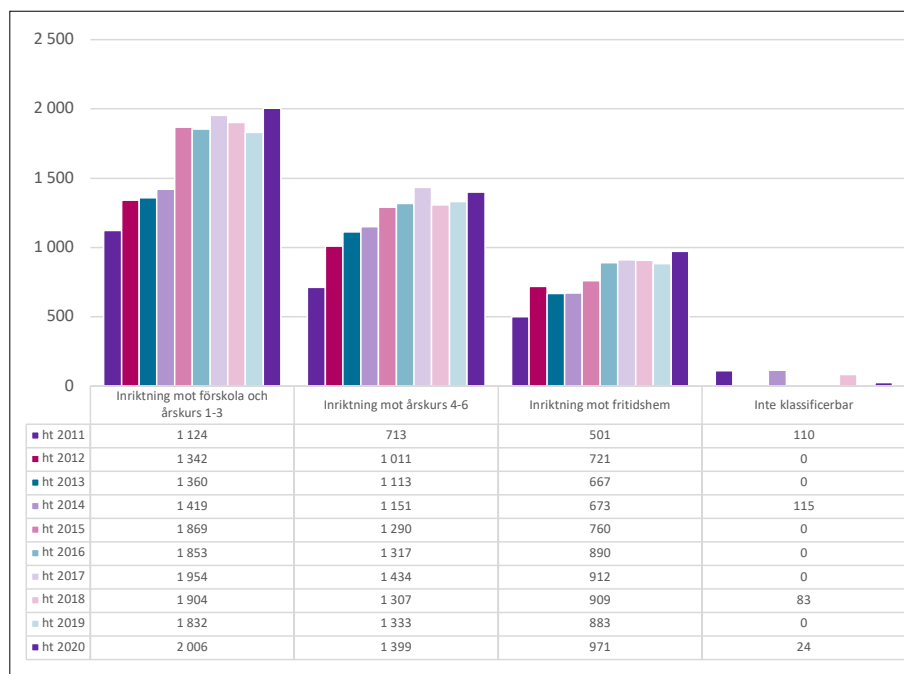
Figur 30: Antal behöriga sökande till grundlärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2020.

Antalet antagna till de olika inriktningarna har ökat påtagligt under perioden. Trenden för antalet antagna är snarlik den för förstahandssökande. Antalet antagna har ökat till samtliga inriktningar ht 2020 (figur 31).

Figur 31: Antal antagna till grundlärautbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2020.

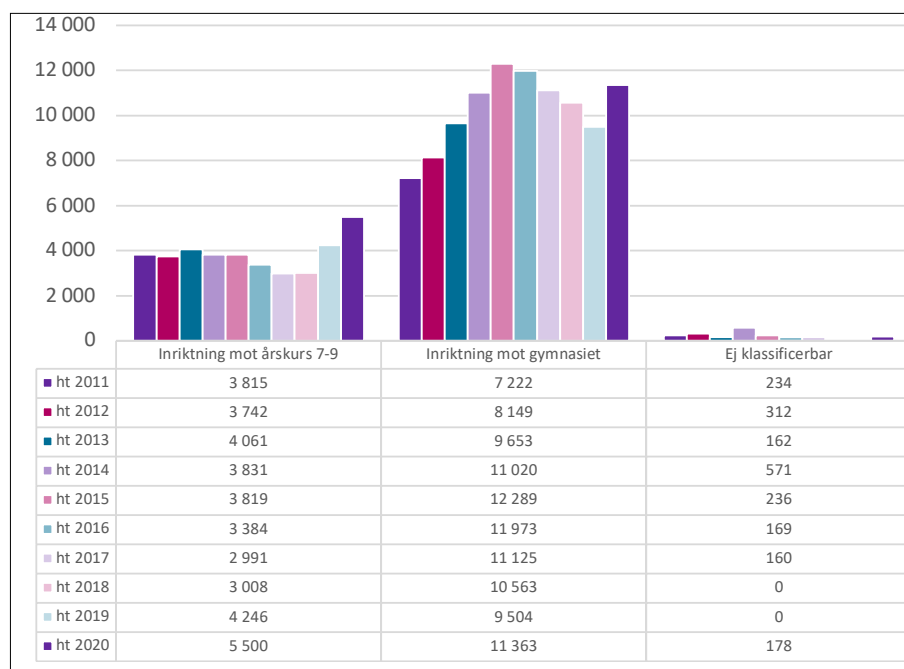
Sökande och antagna till ämneslärautbildningens olika inriktningar

Trenden för antalet sökande till ämneslärautbildningar med inriktning mot årskurs 7–9 avviker från trenderna för de flesta andra lärautbildningar, eftersom antalet sökande minskade från ht 2011 till och med ht 2017. Från och med ht 2018 har antalet sökande ökat påtagligt (figur 32). Det kan till viss del hänga samman med att en ytterligare ämneslärautbildning 7–9, som är ett halvår kortare, infördes från och med 2 juli 2018².

Trenden för inriktningen mot gymnasiet liknar trenderna för grundlära- och förskollärautbildningar. Från ht 2011 till ht 2015 ökade antalet sökande, för att därefter minska till ht 2019 och slutligen ökat kraftigt ht 2020.

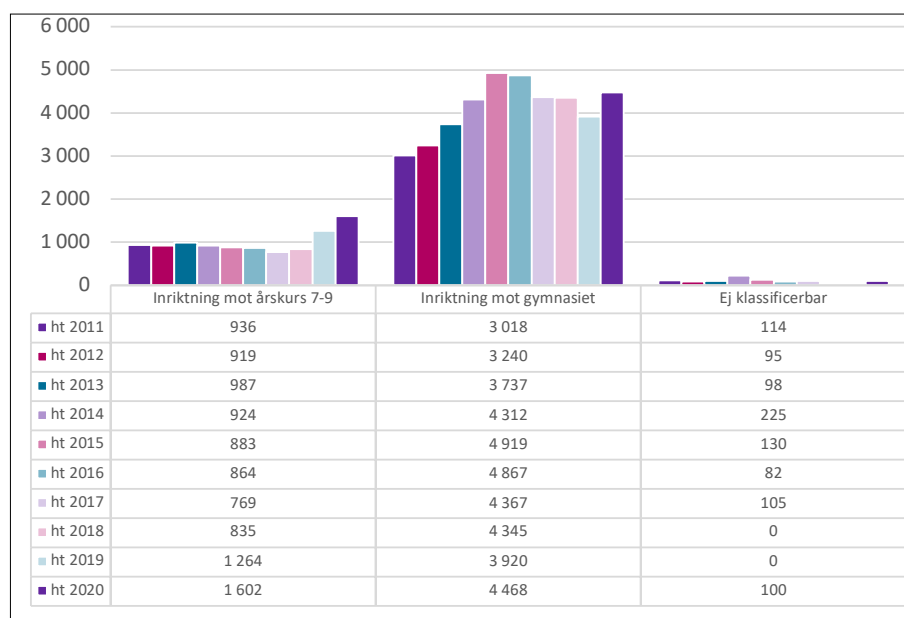
2. Källa: Utbildningsdepartementet och promemorian "En flexiblare ämneslärautbildning".

Figur 32: Antal sökande till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2020.

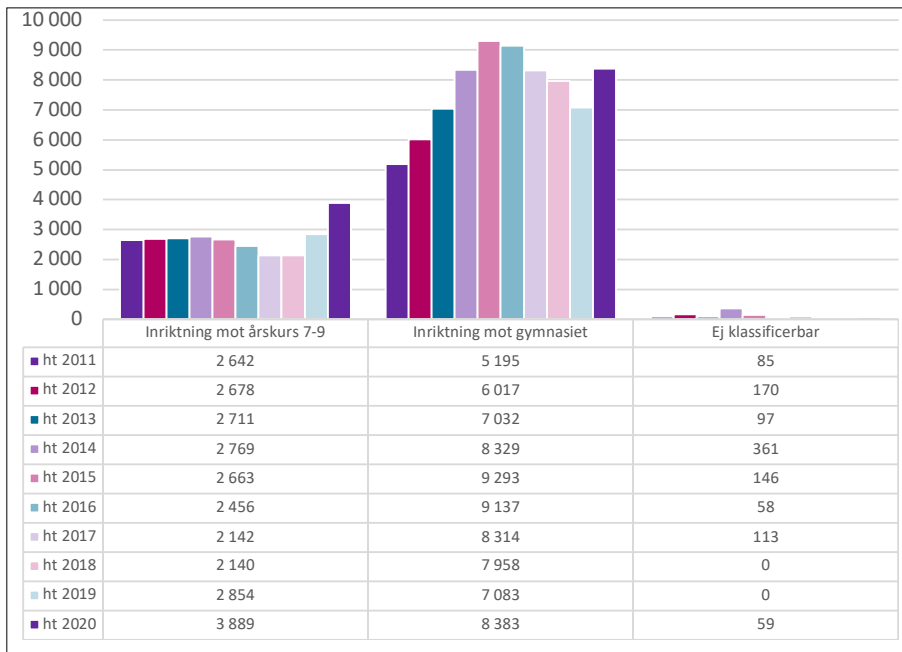
Antalet förstahandssökande till de olika inriktningarna följer i stort samma trender som antalet sökande totalt (figur 33).

Figur 33: Antal förstahandssökande till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2020.

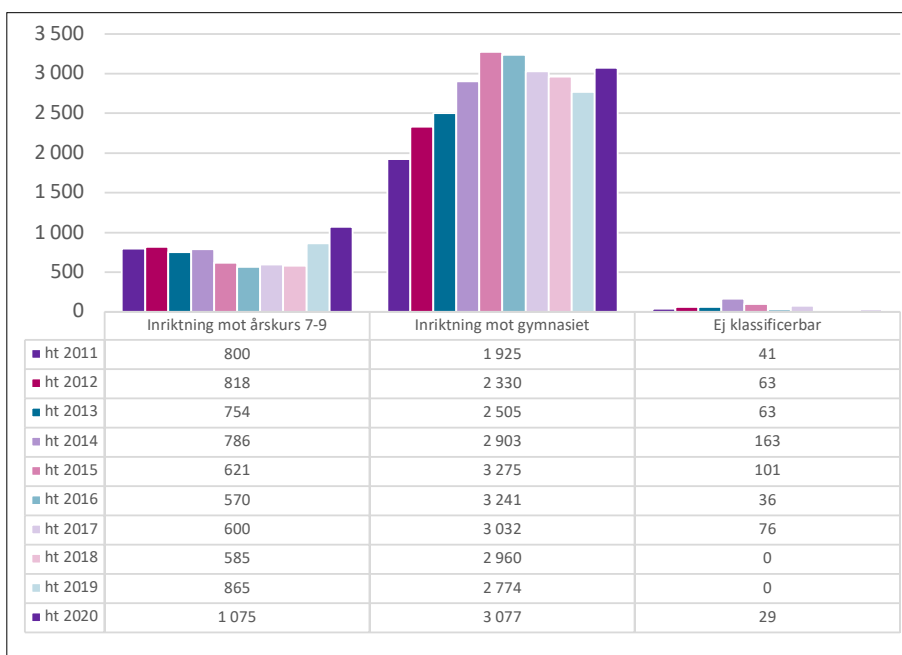
Även antalet behöriga sökande till de olika inriktningarna följer i stort sett samma trender som antalet sökande totalt (figur 34).

Figur 34: Antalet behöriga sökande till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2020.

Likaså följer antalet antagna till ämneslärarutbildningar i stort sett utvecklingen av antalet sökande totalt, men på en lägre nivå (figur 35).

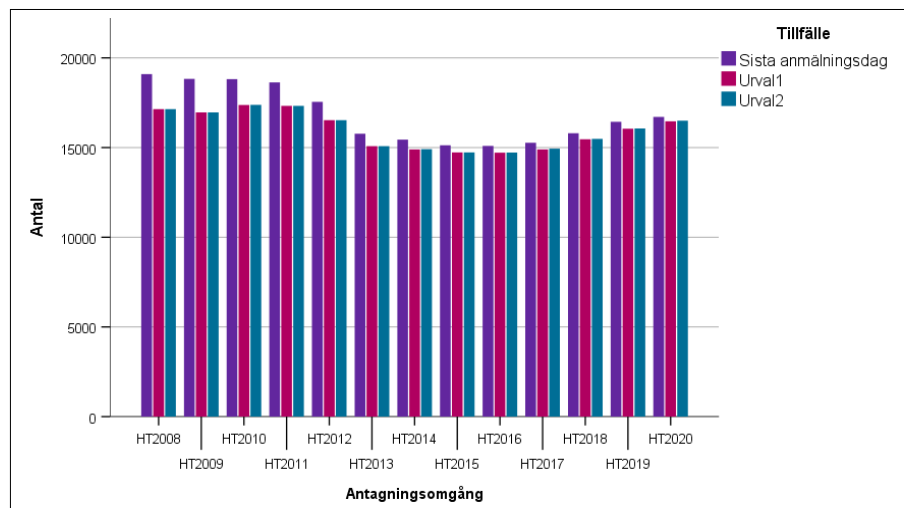
Figur 35: Antalet antagna till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2020.

Utbildningsutbudet

Kursutbudet vid sista anmälningssdag minskade från ht 2011 till ht 2015 och ökade sedan igen. Detsamma gällde antalet kurser vid första och andra urvalet (figur 36).

Figur 36: Antalet kurser vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

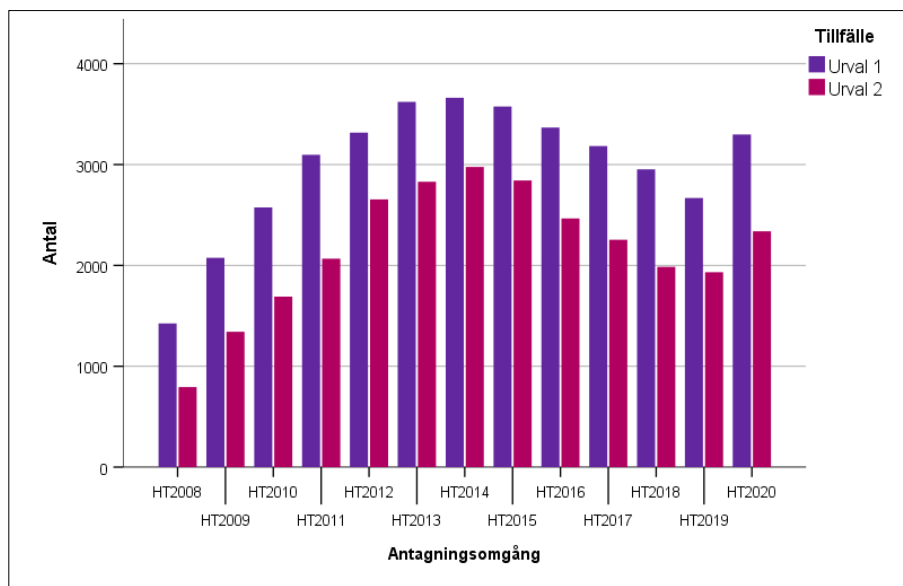
Utbildningsutbudet fastställs ofta i mycket god tid, vilket kan göra att kurser ställs in om förutsättningarna ändras. Inställda kurser kan också bero på att det finns för få sökande. Utbildningsutbudet minskar därför från sista anmälningssdag till första urvalet. Kurser kan även tillkomma efter sista anmälningssdag. Ht 2008 var minskningen drygt 1 950 kurser, ht 2020 knappt 250 kurser. Sedan ht 2015 har antalet kurser minskat med omkring 350 mellan sista anmälningssdag och första urvalet. I regel ökar antalet kurser något mellan det första och andra urvalet. Under senare år ligger nettoförändringen kring 30 kurser fler vid andra urvalet än vid första.

Förändringar i antalet erbjudna utbildningar mellan olika antagningsomgångar kan ha flera orsaker, bland annat att antalet studieplatser påverkas av tilldelningen av medel från regeringen. En annan orsak kan vara att det är för få sökande för att fylla alla tillgängliga platser och att lärosätet då väljer att ställa in utbildningen helt, sprida ut den med antagning vartannat år eller flytta den till vårantagningen. Vidare kan lärosäten välja att lägga vissa utbildningar i lokala antagningsomgångar, eller att helt genomföra antagningen utanför det samordnade antagningssystemet.

Till de flesta kurser sker inget urval alls, och alla behöriga sökande antas. Antalet kurser med urval (konkurrens) ökade fram till ht 2014 till 3 662. Därefter har antalet kurser med urval minskat till 2 668 ht 2019 för att därefter öka med 24 procent till 3 298 ht 2020. Andelen kurser med konkurrens var som högst 25 procent till ht 2014. Därefter har andelen minskat till 17 procent ht 2019 för att ht 2020 öka till 20 procent konkurrensutsatta kurser vid första urvalet (figur 37).

Efter första urvalet händer det att tillräckligt många sökande tackar nej till sina platser för att alla behöriga sökande ska erbjudas platser i andra urvalet. Detta minskar antalet kurser med konkurrens mellan första och andra urvalet.

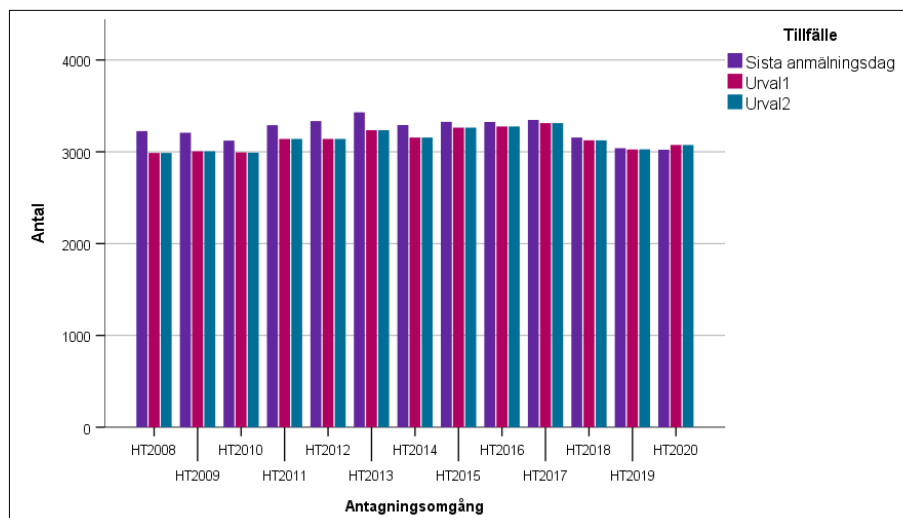
Figur 37: Antal kurser där urval skett vid första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

Antalet program som erbjuds uppvisar en motsatt trend mot antalet kurser, med en ökning under perioden ht 2012 till ht 2017 och därefter ett minskat antal program till ht 2019. Men ht 2020 var även programmen fler vid första och andra urvalet. Programminskningen ht 2017 till ht 2018 berodde främst på att specialistsjuksköterskeutbildningarna flyttades till en egen antagningsomgång (figur 38).

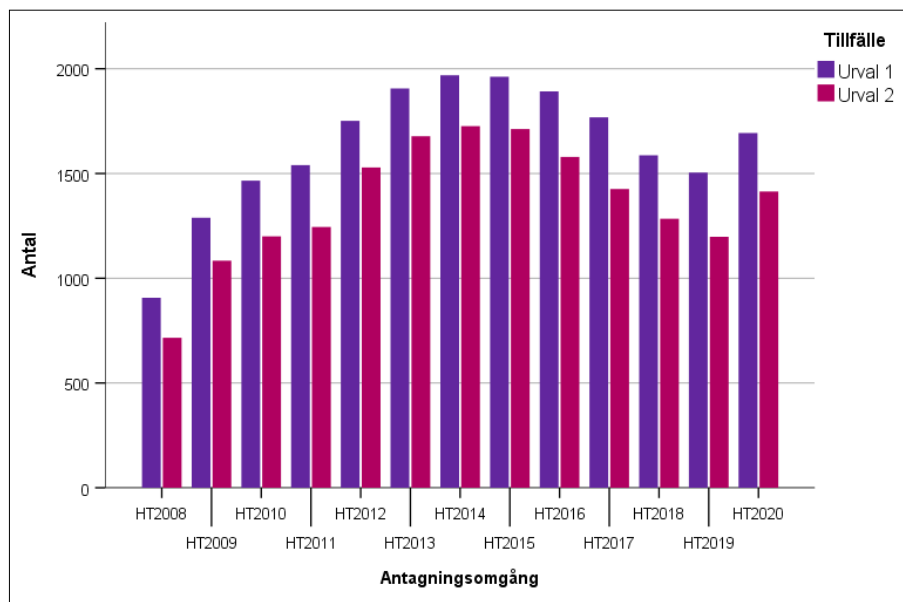
Få program ställs in mellan sista anmälningdagen och andra urvalet. Andelen program som ställs in har minskat stadigt sedan ht 2008, då det var 7 procent färre program i andra urvalet än sista anmälningdag, till ht 2019 då nettoförändringen var mindre än 1 procent färre program i andra urvalet. Men ht 2020 var det drygt 50 program fler vid andra urvalet än vid sista anmälningdag, vilket sannolikt hänger samman med att regeringen efter sista anmälningdag gett lärosätena medel för fler utbildningsplatser då efterfrågan på utbildning ökat på grund av pandemin.

Figur 38: Antal program vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

Andelen program där urval skett ökade till omkring 60 procent under perioden ht 2013 till och med ht 2015. Därefter minskade andelen till 50 procent ht 2019, men i antagningsomgången ht 2020 var andelen konkurrensutsatta program 55 procent vid första urvalet (figur 39).

Figur 39: Antal program där urval skett i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

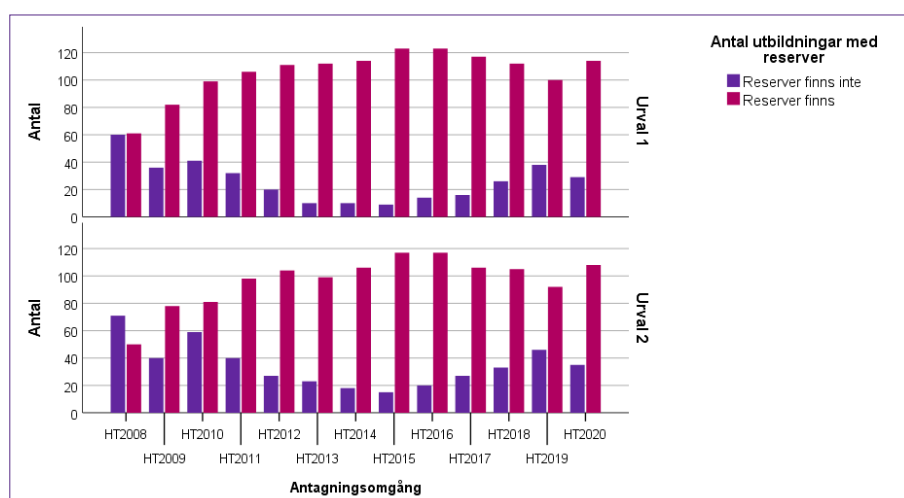
Utbildningar som leder till vissa yrkesexamina

Andelen utbildningar med konkurrens är högre ht 2020 än ht 2019 för samtliga redovisade yrkesexamensgrupper, vilket är en följd av det påtagligt högre söktrycket ht 2020.

Antalet civilingenjörsprogram med konkurrens ökade fram till ht 2016 såväl i första som i andra urvalet, för att därefter avta, men återigen öka ht 2020. Då var det konkurrens till 80 procent av civilingenjörsutbildningarna vid första urvalet, att jämföra med 72 procent ht 2019. Antalet program ökade med fem till 143 sökbara program ht 2020 vid både första och andra urvalet (figur 40).

Civilingenjörsutbildningarna är några av de utbildningar som leder till yrken med relativt goda arbetsmarknadsutsikter enligt Statistiska centralbyrån (SCB) och Sveriges akademikers centralorganisation (Saco)³.

Figur 40: Antal civilingenjörsprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

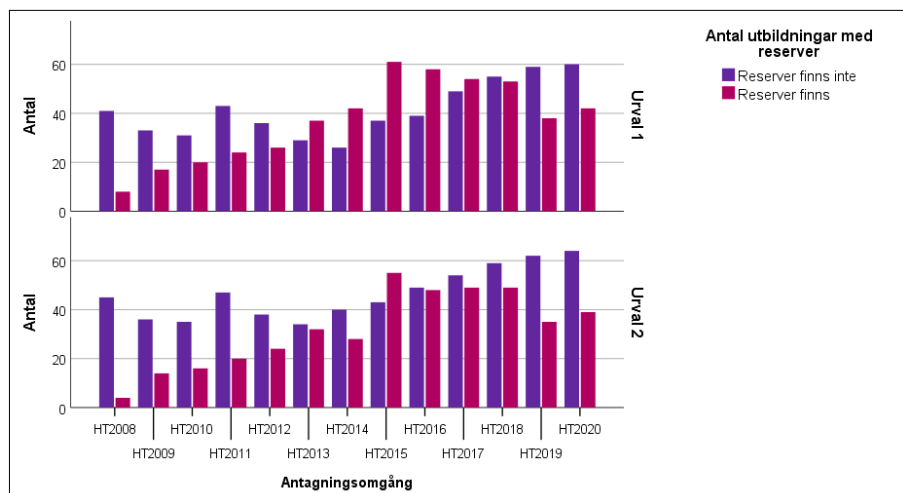

Antalet högskoleingenjörstuderingar med konkurrens har ökat under perioden men minskat något under senare år, även om det var en uppgång ht 2020. Då var det konkurrens till 41 procent av högskoleingenjörstuderingarna att jämföra med 39 procent ht 2019.

Liksom för civilingenjörstuderingarna har SCB och Saco bedömt att examinerade högskoleingenjörer har relativt goda framtida arbetsmarknadsutsikter (figur 41).

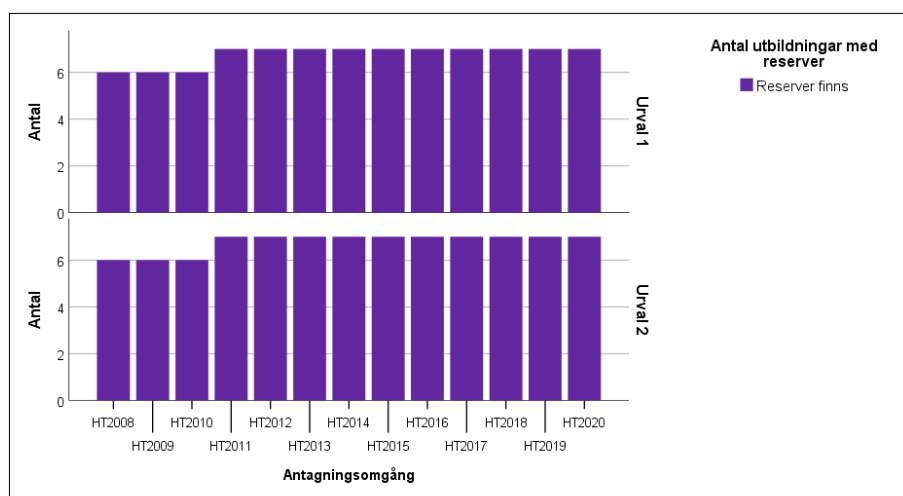
3. Statistiska centralbyrån, "Trender och prognoser 2017" och Saco, "Framtidsutsikter – Här finns jobben för akademiker år 2023", november 2018, uppdaterad april 2020. Notera att dessa bedömningar gjordes före pandemins utbrott.

Figur 41: Antalet högskoleingenjörsprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

Alla läkarprogram har haft väsentligt fler sökande än platser under hela perioden, trots att utbildningen byggts ut kraftigt. Examinerade från läkarutbildningen bedöms vara relativt efterfrågade på arbetsmarknaden under det närmaste decenniet (figur 42).

Figur 42: Antalet läkarprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

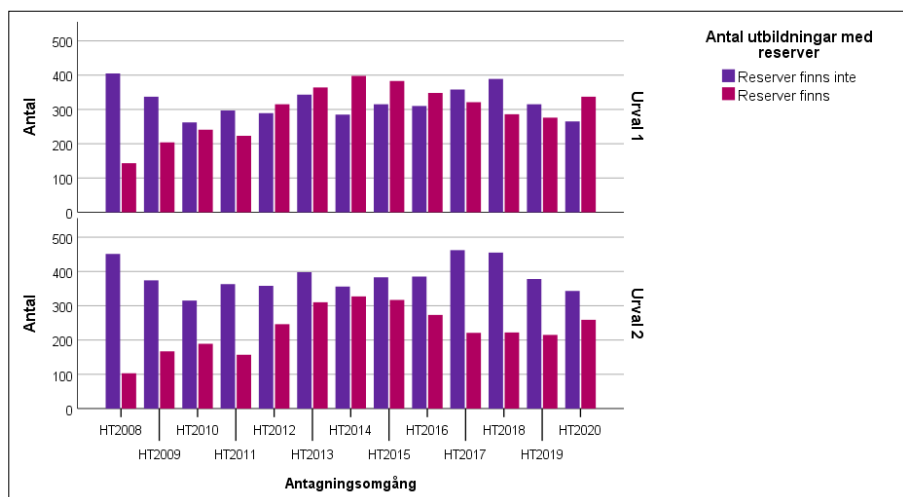
Antalet läkarprogram med konkurrens nådde en topp ht 2014. Därefter har de minskat något, men återigen ökat till ht 2020. Då var det konkurrens till 56 procent av de 602 lärarytbildningarna att jämföra med 47 procent av de 591 utbildningarna ht 2019.

Att fler läkarprogram har konkurrens nu än i början av perioden är ett tecken på att utbildningarna har blivit mer populära (figur 43). Det är positivt med tanke på den stora brist på examinerade lärare som befaras under det närmaste decenniet. Examinerade från läkarprogram tillhör de examensgrupper som bland andra SCB och Saco bedömt har mycket goda framtida

utsikter på arbetsmarknaden. Möjligtvis kan detta ha bidragit till att fler söker dessa utbildningar. Lärarutbildningarna omfattas också av utbyggnad och satsningar där regeringen tillfört ytterligare resurser⁴.

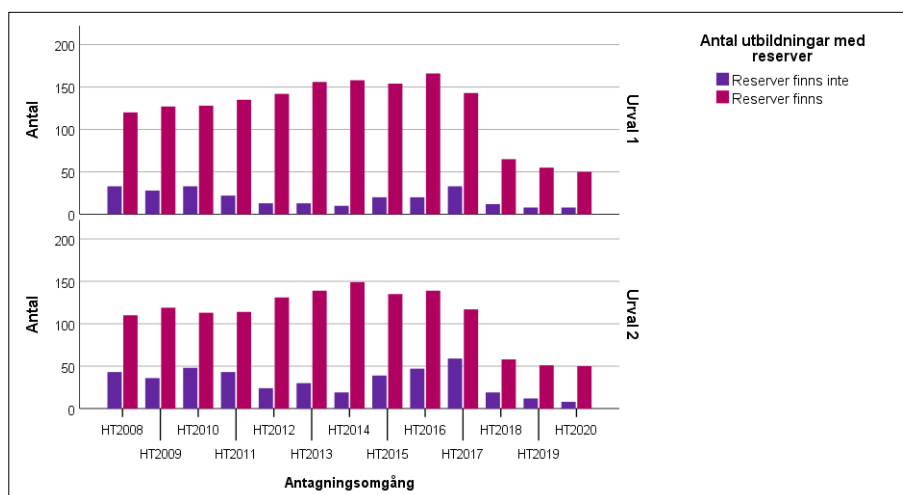
Figur 43: Antalet lärarprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

Andelen sjuksköterskeutbildningar med konkurrens har legat högt under perioden, omkring eller över 80 procent. Det påtagligt lägre antalet sjuksköterskeutbildningar efter ht 2017 beror på att specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre ingår i underlaget (figur 44).

Sjuksköterskeutbildningarna tillhör också gruppen av utbildningar som SCB och Saco pekar ut som utbildningar som ger goda eller mycket goda framtidsutsikter på arbetsmarknaden.

Figur 44: Antalet sjuksköterskeprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

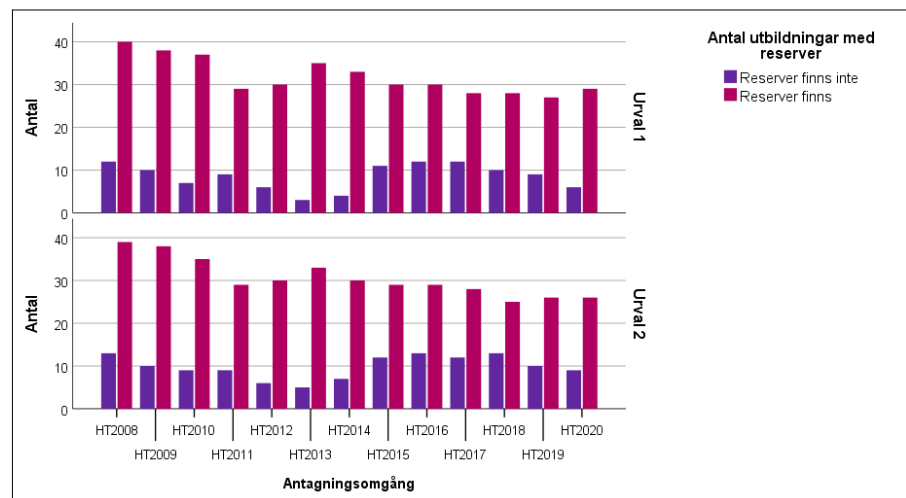

4. Budgetproposition 2019/20:1, Utgiftsområde 16.

Antalet socionomprogram med konkurrens har legat mellan knappt 30 och 40 under hela perioden. Under de senaste åren har andelen program med konkurrens ökat och antalet utbildningar utan reserver minskat. Ht 2020 var andelen socionomprogram med konkurrens 83 procent vid första urvalet, att jämföra med 76 procent ht 2019 (figur 45).

Även socionomutbildningarna tillhör gruppen av utbildningar som SCB och Saco pekar ut som utbildningar som syftar till yrken med relativt goda framtidsutsikter på arbetsmarknaden.

Figur 45: Antalet socionomprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2020.

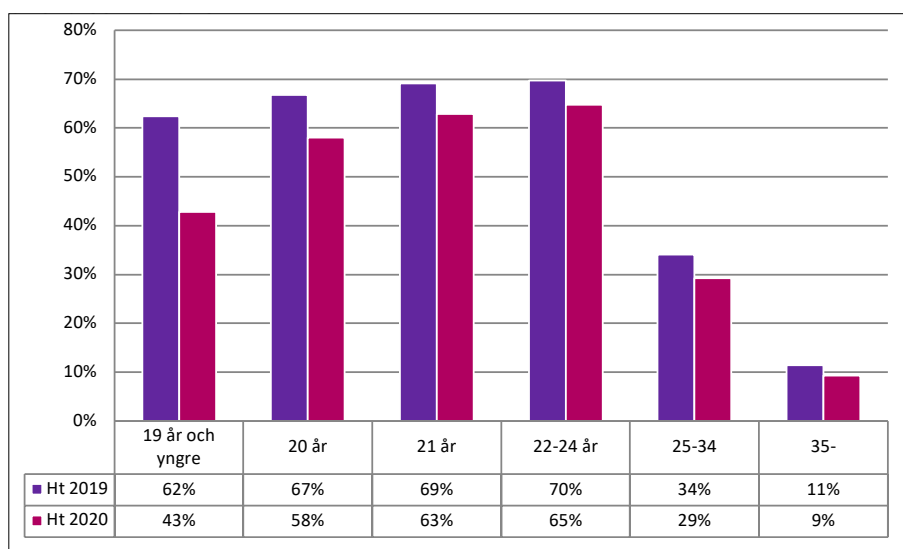
Effekter av uteblivet högskoleprov

Det högskoleprov (hp) som skulle ha genomförts våren 2020 ställdes in då smittorisken på grund av pandemin bedömdes vara för hög. Det innebar att omkring 70 000 anmälda inte gjorde provet och att färre än vanligt hade ett provresultat att konkurrera med i antagningen till högskolan hösten 2020. Notera att ett hp-resultat inte ger behörighet till utbildningar. Behörigheten bedöms utifrån betyg från gymnasiet eller motsvarande. Ett hp-resultat ger en sökande möjlighet att konkurrera om en utbildningsplats i ytterligare en urvalsgrupp.

Men fick då det uteblivna högskoleprovet någon effekt på antagningen till hösten 2020? Blev det svårare för de utan hp-resultat att komma in? Blev det lättare för de med ett hp-resultat från före våren 2020 (ett hp-resultat var då giltigt i fem år) att komma in? Påverkades olika åldersgrupper på olika sätt? Detta är några av de frågor som avses besvaras här, och den första analysen handlar om ifall andelen sökande med ett hp-resultat förändrats mellan ht 2019 och ht 2020.

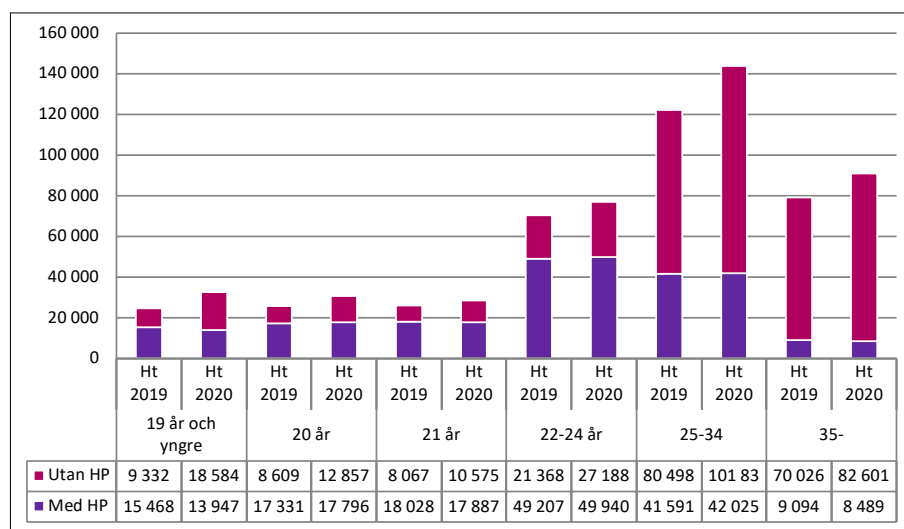
Andelen behöriga sökande med ett hp-resultat varierar i olika åldersgrupper (figur 46). Andelen är högst bland sökande upp till 24 års ålder. Mellan 60 och 70 procent av alla behöriga sökande i dessa åldrar hade ett provresultat ht 2019. Andelen med ett provresultat faller med stigande ålder därefter. Ht 2020 har andelen sökande med ett hp-resultat minskat i samtliga åldersgrupper, men minskningen är störst i åldersgruppen 19 år och yngre.

Figur 46: Andelen sökande i olika åldrar med ett hp-resultat, vid första urvalet ht 2019 och ht 2020.

Till att börja med kan vi konstatera att antalet sökande ökat kraftigt ht 2020. Noterbart är också att antalet sökande ökat i samtliga åldersgrupper. Det är också så att de behöriga sökande med ett hp-resultat är ungefär lika många ht 2020 som de var ht 2019, medan sökande utan hp-resultat är påtagligt fler i samtliga åldersgrupper ht 2020 (figur 47).

Figur 47: Antalet sökande i olika åldrar med ett hp-resultat, vid första urvalet ht 2019 och ht 2020.

Antalet sökande med ett hp-resultat bland sökande 19 år och yngre har minskat med 10 procent från ht 2019 till ht 2020, vilket var den största både antalsmässiga och relativa nedgången. Även bland sökande utan hp-resultat utmärker sig den yngsta åldersgruppen med dubbelt så många sökande ht 2020 som ht 2019. I övriga åldersgrupper var ökningarna av sökande utan hp-resultat lägre, men ändå påtagliga, med mellan 20 och 50 procent fler sökande utan hp-resultat ht 2020 än ht 2019.

Det uteblivna högskoleprovet våren 2020 förefaller inte ha påverkat det totala antalet sökande med ett hp-resultat alltför mycket ht 2020, men däremot är det en lägre andel av de sökande som har ett hp-resultat att konkurrera med, särskilt bland de som kommer direkt från gymnasiet. Har detta påverkat chansen att bli antagen?

Sammantaget har antalet antagna ökat med 10 procent mellan ht 2019 och ht 2020 (tabell 3). Mest har antalet antagna 19 år och yngre ökat. De var 25 procent fler ht 2020. Men även antagna 20–24 år och 25 år och äldre var fler, 6 respektive 11 procent fler ht 2020 jämfört med ht 2019.

Andelen som antas i de olika urvalgrupperna skiljer sig mellan åldersgrupperna. Av de yngsta antagna har en majoritet (omkring tre av fyra) antagits i BI-gruppen (betyg direkt från gymnasiet), medan de antagna i högre åldrar i betydligt större utsträckning antagits i andra urvalsgrupper. Från ht 2019 till ht 2020 har andelen antagna i BI ökat ytterligare för de som är 19 år och yngre och för 25 år och äldre, medan andelen är densamma för 20–24-åringar. Samtidigt har andelen antagna i HP-gruppen minskat för både 19 år och yngre och 25 år och äldre, medan den är densamma för 20–24-åringar.

Tabell 3: Andelen antagna per urvalsgrupp i olika åldersgrupper ht 2019 och ht 2020.

Urvalsgrupp	19 år och yngre		20–24 år		25 år och äldre		Samtliga	
	ht19	ht20	ht19	ht20	ht19	ht20	ht19	ht20
BI	75 %	78 %	31 %	31 %	24 %	25 %	30 %	32 %
HP	21 %	18 %	25 %	25 %	13 %	12 %	18 %	17 %
Övriga	5 %	4 %	44 %	44 %	63 %	62 %	52 %	51 %
+/- antal antagna ht20 jmf ht19 (%)	25 %		6 %		11 %		10 %	

Det förefaller inte som om någon åldersgrupps chans att bli antagen minskat på övergripande nivå. Men chansen att bli antagen i HP-gruppen verkar ha minskat medan den verkar ha ökat i betyggruppen (BI). Men vad är det sammantagna utfallet, har det blivit lättare eller svårare för olika åldersgrupper att bli antagna?

För att studera om olika åldersgrupps chanser att antas har förändrats används relativa kvoter mellan hur stor andel en viss åldersgrupp utgör av alla sökande och hur stor andel samma åldersgrupp utgör av alla antagna. På det viset tas hänsyn till att åldersgruppernas storlek dels skiljer sig åt, dels har förändrats olika mycket mellan ht 2019 och ht 2020.

Ett exempel: Av de behöriga sökande ht 2019 utgjorde 19 år och yngre 7,1 procent. Av de antagna utgjorde de 7,2 procent, dvs. en lite större andel än av de sökande. Den relativa antagningskvoten för 19 år och yngre blev då $7,2/7,1 = 1,02$. Ht 2020 utgjorde gruppen 8,1 procent av behöriga sökande respektive 8,2 procent av de antagna. Antagningskvoten blev 1,02, vilket innebär att 19 år och yngre båda terminerna blev antagna i lite större utsträckning än genomsnittet, som är 1,00 (tabell 3). En kvot under 1,00 innebär att gruppen blir antagen i lite lägre utsträckning än andra grupper. Om dessa kvoter har förändrats påtagligt mellan ht 2019 och ht 2020 i olika åldrar indikerar det att oddsen att bli antagen förändrats, vilken kan ha samband med det uteblivna högskoleprovet.

Tabell 3: Antagningskvoter i olika åldersgrupper för samtliga antagna ht 2019 och ht 2020.

Ålder	Totalt	
	Ht 2019	Ht 2020
19 år och yngre	1,02	1,02
20 år	1,04	1,03
21 år	1,06	1,06
22–24 år	1,06	1,07
25–34 år	0,99	0,99
35 år och äldre	0,92	0,92
Totalt	1,00	1,00

För samtliga antagna är skillnaderna i antagningskvoter mellan ht 2019 och ht 2020 i olika åldersgrupper närmast obetydliga. Det tycks inte som om det uteblivna högskoleprovet haft olika inverkan på chansen att bli antagen i olika åldersgrupper av sökande, åtminstone inte på en övergripande nivå eftersom det är samma mönster ht 2020 som ht 2019. Alla åldersgrupper upp till och med 24 år antas i högre utsträckning än äldre åldersgrupper både ht

2019 och ht 2020. Detta är inte förvånande då de yngsta, med bäst meriter från gymnasiet, inte hunnit börja studera ännu och den äldre sökandegruppen förenklat uttryckt dränerats på de med bäst meriter som börjat studera i lägre åldrar vid ett tidigare tillfälle. Men hur ser det ut till några större yrkesexamensprogram (tabell 4)?

Tabell 4: Antagningskvoter i olika åldersgrupper av antagna till några större yrkesexamenprogram ht 2019 och ht 2020.

Examen	Termin	19 år och yngre	20 år	21 år	22-24 år	25-34 år	35 år och äldre
Civilingenjör	Ht 2019	1,06	1,09	1,01	0,88	0,80	0,62
	Ht 2020	1,07	1,07	1,04	0,89	0,74	0,52
Högskoleingenjör	Ht 2019	0,94	0,96	0,92	1,03	1,09	1,10
	Ht 2020	0,91	0,99	1,01	1,01	1,07	1,09
Jurist	Ht 2019	1,09	1,21	0,98	0,83	0,88	0,94
	Ht 2020	1,18	1,05	0,99	0,79	0,89	1,06
Läkare	Ht 2019	1,25	1,04	0,72	0,81	0,97	1,05
	Ht 2020	1,25	1,07	0,94	0,74	0,84	1,12
Psykolog	Ht 2019	0,67	0,90	0,84	0,75	1,36	1,44
	Ht 2020	0,77	0,86	0,83	0,84	1,18	1,60
Sjuksköterska	Ht 2019	1,18	1,07	1,03	0,98	0,94	0,96
	Ht 2020	1,18	1,15	1,03	1,02	0,93	0,91
Socionom	Ht 2019	1,27	1,13	0,88	0,83	0,99	1,04
	Ht 2020	1,16	1,13	0,94	0,88	0,92	1,14
Ämneslärare	Ht 2019	0,81	0,96	0,97	0,97	1,05	1,16
	Ht 2020	0,90	0,96	1,06	1,02	0,97	1,11

Antagningskvoterna i åldersgrupperna har förändrats åt olika håll för yrkesexamensprogrammen. Gruppen 19 år och yngre har samma eller högre antagningskvoter – det vill säga bättre konkurrenssituation – till alla programmen utom högskoleingenjör och socionom ht 2020 jämfört med ht 2019. Deras antagningschanser till de åtta utbildningarna tycks inte ha påverkats särskilt mycket mellan ht 2019 och ht 2020. Däremot har åldersgruppen 25-34 år lägre antagningskvoter till sju av de åtta yrkesexamensprogrammen. Även om antagningskvoterna för denna åldersgrupp inte påverkats märkbart på totalnivå (tabell 3) förefaller deras antagningschanser till dessa program ha minskat ht 2020 jämfört med ht 2019.

Att gruppen 19 år och yngre klarar sig väl i konkurrensen trots att de haft störst nedgång av både antalet och andelen sökande med ett hp-resultat beror främst på att de i genomsnitt har ett bättre meritvärde – baseras på betyg och kan maximalt uppgå till 22,5 – än äldre sökande (tabell 5).

Tabell 5: Det genomsnittliga meritvärdet (medianen) för behöriga sökande i olika åldersgrupper till några större yrkesexamenprogram ht 2019 och ht 2020.

Examen	Termin	19 år och yngre	20 år	21 år	22-24 år	25-34 år	35 år och äldre
Civilingenjör	Ht 2019	19,4	19,0	18,5	17,9	17,9	17,9
	Ht 2020	19,5	19,2	18,8	18,0	17,7	18,0
Högskoleingenjör	Ht 2019	17,1	16,9	16,7	16,2	16,9	16,8
	Ht 2020	17,3	16,9	16,9	16,3	16,8	16,7
Jurist	Ht 2019	19,2	19,0	18,3	17,5	17,2	16,7
	Ht 2020	19,1	18,9	18,4	17,5	17,3	16,8
Läkare	Ht 2019	20,5	20,1	19,6	18,8	18,7	18,9
	Ht 2020	20,5	20,1	19,6	19,2	18,6	19,0
Psykolog	Ht 2019	18,8	18,5	18,2	17,6	17,8	17,8
	Ht 2020	18,7	18,7	18,2	17,6	17,7	18,2
Sjuksköterska	Ht 2019	16,7	16,5	16,4	15,7	15,8	15,7
	Ht 2020	17,1	16,8	16,5	16,2	16,1	16,0
Socionom	Ht 2019	17,0	16,7	16,5	15,8	15,7	15,8
	Ht 2020	17,1	16,8	16,6	16,0	15,7	15,8
Ämneslärare	Ht 2019	17,5	17,0	17,0	16,4	15,8	16,1
	Ht 2020	17,7	17,3	17,0	16,4	16,0	16,3

Trots att antalet sökande till dessa program ökat i samtliga åldersgrupper mellan ht 2019 och ht 2020 – i många fall med över 20 procent – är det små förändringar i medianmeritvärdena. Genomgående för alla programmen är att värdena är högst för åldersgruppen 19 år och yngre och därefter faller med stigande ålder. Det förklarar varför 19 år och yngre trots uteblivet högskoleprov klarat sig väl i konkurrensen om platser till dessa program ht 2020.

Sammantaget har det uteblivna högskoleprovet våren 2020 haft en liten inverkan på möjligheten för olika åldersgrupper av sökande att bli antagna. Märk väl att det gäller på gruppnivå. För enskilda individer, exempelvis den som räknat med ett hp-resultat denna vår men inte fick något, kan det uteblivna resultatet ha haft stor betydelse. Särskilt gäller det sökande med lägre betygsmeritvärden som söker till högmeritutbildningar. Dessa sökande är såväl kvinnor som män, förekommer i alla åldersgrupper och söker olika utbildningar. Därför har det i denna rapport inte varit möjligt att urskilja dem. De förekommer överallt och har många gånger konkurrerats ut av andra med snarlika attribut.

Med detta sagt så förefaller det inte heller ha varit några påtagligt negativa effekter på de yngstas chanser att antas. Det var den grupp som på förhand bedömdes riskera att drabbas hårdast av det uteblivna högskoleprovet. Snarare förefaller den gruppen ha klarat sig bättre till många utbildningar ht 2020 än ht 2019.

Bilaga 1: Definitioner av begrepp

Här definieras begrepp som är centrala för förståelsen av den antagningsstatistik som presenteras i rapporten.

Andra urvalet

I andra urvalet ingår sena sökande och behöriga sökande enligt de svar som de lämnat på antagningsbeskedet från första urvalet. Sökande som inte lämnat svar eller tackat nej efter första urvalet stryks och ingår inte i andra urvalet. I redovisningen av antalet behöriga sökande, antagna och reservplacerade i samband med det andra urvalet ingår det samlade antalet från både första och andra urvalet.

Anmälningavgift

Medborgare i länder utanför EU, EES eller Schweiz är skyldiga att betala en avgift för att få sin ansökan till högre utbildning behandlad. Kravet på att betala anmälningavgift gäller inte sökande som

- har permanent uppehållstillstånd i Sverige
- har tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier
- är familjemedlem till en medborgare i en EES-stat och har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i Sverige
- är familjemedlem till en schweizisk medborgare och har uppehållstillstånd i Sverige
- har ställning som varaktigt bosatt i Sverige
- har ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU/EES-land och har uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier
- studerar inom ramen för ett sådant utbytesprogram som regeringen beslutat att anmälningavgift inte ska tas ut för
- är registrerad student vid svenskt lärosäte när ansökan sker
- är student vid ett utländskt lärosäte och nu genomför en del av sin utbildning vid ett svenskt lärosäte. I dessa fall måste studierna ingå i ett utbytesavtal som innebär att det svenska lärosätet inte tar ut någon studieavgift.

Antagna

Sökande som erbjuds en studieplats i det första eller andra urvalet benämns antagen.

Behöriga sökande

Sökande som uppfyller samtliga behörighetskrav till en sökt utbildning benämns behörig. Det avser kraven för både grundläggande behörighet och särskild behörighet.

Förstahandssökande

En förstahandssökande är en person som sökt viss högskoleutbildning som sitt förstahandsval, det vill säga det anmälningalternativ som står först på anmälan. I redovisningen av förstahandssökande ingår sena anmälningar.

Första urvalet

I första urvalet ingår samtliga behöriga sökande. Per antagningsomgång kan sökande antas till utbildningar om maximalt 45 högskolepoäng i nationell vårtermin, hösttermin respektive internationella kurser och om maximalt 30 högskolepoäng för masterutbildningar. Normen för heltidsstudier är 30 högskolepoäng per termin. Den som sökt med sen anmälan kan antas om platserna inte kan fyllas med sökande som anmält sig i tid. För att få delta i andra urvalet måste både den som antagits och den som blivit reservplacerad tacka ja för att behålla sin plats eller reservplacering. Sökande som inte antagits i första urvalet kan stå som reserv till utbildningar som rör nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser på sammanlagt 210 högskolepoäng respektive 120 högskolepoäng i antagningsomgångarna för masterutbildningar. I nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser kan sökande som blivit antagna till 45 högskolepoäng stå som reserv för maximalt 165 högskolepoäng. I masterutbildningar kan sökande som blivit antagna till 30 högskolepoäng stå som reserv för maximalt 90 högskolepoäng.

Konkurrens

Konkurrens syftar på utbildningar där det finns minst en reservplacerad sökande. Där är antalet sökande alltså större än antalet tillgängliga platser. Antalet utbildningar med konkurrens kan vara högre efter andra urvalet än efter första eftersom sökande kan göra sen anmälan.

Kurs

Kurs definieras som en högskoleutbildning med en avgränsad omfattning, som är fastställd av universitetet eller högskolan, och för vilken kursbevis ges. Kursen kan ingå i ett program eller vara fristående. Kurser är med andra ord alla utbildningsalternativ som inte är program.

Kön

För variabeln kön används endast svenska personnummer med kvinna eller man som enda möjliga värden. Tredje siffran i födelsenumret i svenska personnummer är udda för män och jämn för kvinnor.

Nationell antagningsomgång

Nationella antagningsomgångar administreras av UHR på uppdrag av lärosätena. De nationella antagningsomgångarna är nationell hösttermin (ht), nationell vårtermin (vt), nationell sommartermin (st), antagningsomgång för masterutbildningar hösttermin (MASTER ht), antagningsomgång för masterutbildningar vårtermin (MASTER vt), internationella kurser hösttermin (IK ht) och internationella kurser vårtermin (IK vt). I MASTER ingår master-

och magisterutbildningar. I IK ingår kurser på grundnivå och på avancerad nivå samt program på grundnivå.

Obehöriga sökande

Sökande som inte uppfyller samtliga behörighetskrav till en sökt utbildning benämns obehörig. Behörighetskraven avser både kraven för grundläggande behörighet och kraven för särskild behörighet. I redovisningen av de sökande som är skyldiga att betala anmälningsavgift redovisas även de som inte betalt avgiften och därmed inte fått sin behörighet prövad eftersom de räknas som obehöriga.

Program

Ett program är en kombination av kurser som fastställs av varje lärosäte och som kan leda till generell examen och/eller yrkesexamen inom högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå. Vissa lärosäten har valt ett upplägg där studenter som antas till program inte behöver söka till de olika kurser som ingår i programmet. Andra har valt ett upplägg där studenter som är antagna till programmet är garanterade en plats på de kurser som ingår, men ändå måste söka kurserna i den nationella antagningsomgången.

Reservplacerade

Till gruppen reservplacerade räknas de personer som är reservplacerade till en utbildning även om de är antagna till andra utbildningar. Enda kravet är att individen har en reservplacering för något av sina sökta utbildningsalternativ. I antalet reservplaceringar ingår också sena anmälningar.

Sen anmälan

Sen anmälan uppstår när sökande anmäler sig till en utbildning efter sista anmälningsdag. En sökande kan både ha sökalternativ där anmälan gjorts i tid och sökalternativ med sen anmälan. Det är lärosätet som avgör om det är aktuellt att tillåta sena anmälningar till en utbildning, och i så fall i vilket läge (före urvalet eller efter första eller andra urvalet). Det kan gälla någon enstaka utbildning eller alla. En sen anmälan avser här den som anmält sig efter sista anmälningsdag och fram till andra urvalet. En sen anmälan kan också uppstå när sökande kompletterar sina meriter, styrker avgiftsbefrielse eller betalar avgiften efter sista kompletteringsdatum. Sökande som bedömdes som obehörig i första urvalet kan efter kompletteringar bedömas som behörig i andra urvalet, även om dennes anmälan då räknas som sen anmälan. En sådan sen anmälan brukar kallas återanmälan.

Sista anmälningsdag

Sista anmälningsdag är den dag då anmälan till högre studier ska vara inlämnad för att räknas som inlämnad i tid. En förutsättning för att en sökande med sen anmälan ska antas är att det, efter det att sökande som anmält sig i tid erbjudits plats, finns lediga platser till sökalternativet. Hur många av de antagna som utgörs av sena anmälningar framgår inte av statistiken i den här rapporten.

Totalt antal sökande

Med det totala antalet sökande avses alla som sökt utbildningar, oavsett om utbildningen är deras förstahandsval eller inte och oavsett om de är behöriga eller inte.

Bilaga 2: Statistiken i UHR:s databaser

Processen att anta sökande till svenska universitet och högskolor är komplex, och det komplicerar även statistiken. Populationerna är föränderliga och mycket händer exempelvis mellan anmälan och terminsstart eller mellan andra urvalet och terminsstart. De sökandes behörighet är ingen en gång för alla given egenskap. En sökande kan vara obehörig till sitt förstahandsval men behörig (och därmed antas till) sitt andrahandsval, och behörigheten kan – genom slutförande av behörighetsgivande utbildning – förändras över tid. Alla som söker blir inte antagna, inte heller påbörjar alla som antas sina studier. Några som påbörjar studier har inte sökt inom ramen för antagningssystemet. Det sker efteranmälningar och efterantagningar till utbildningar, även långt efter terminsstart.

Statistiken över sökande och antagna i rapporten ger en bild av denna komplexa process och av inflödet i högskolan. Läsaren bör hålla i minnet att olika publikationer från olika myndigheter kan ge olika resultat beroende på frågeställningen, när statistiken hämtas och från vilken databas uppgifterna kommer.

Det rapporten presenterar är baserat på data som finns i en statistikdatabas, till vilken information förs över från antagningssystemet vid vissa specifika tidpunkter.

I dagsläget existerar så gott som all tänkbar information om anmälan till svenska universitet och högskolor i antagningssystemet. Nästan alla uppgifter kopieras en gång per dygn till en databas, där data är sökbara via SQL-frågor i en miljö som inte stör själva arbetet med antagningarna.

Eftersom databasen uppdateras varje dag är det inte möjligt att ta fram sökande- och antagningsstatistik på ett repeterbart sätt. Då sökandeantal och övriga uppgifter i antagningssystemet hela tiden förändras under en antagningsomgång blir det praktiskt omöjligt att från dag till dag producera siffror som är identiska.

Genom att etablera en arbetsrutin för att göra uttag vid fyra separata tillfällen under varje nationell antagningsomgång – med de uppgifter som anses mest relevanta för framtida uppföljning – har det gått att skapa en databas med statiska och repeterbara uppgifter. Denna databas utgör underlag för den sökande- och antagningsstatistik som produceras av UHR.

Statistikdatabasen innehåller de uppgifter som anses mest relevanta för att fungera som underlag för den officiella sökande- och antagningsstatistik som produceras via UHR. Databasen laddas regelbundet vid speciella tillfällen med data från antagningssystemet. Dessa tillfällen är sista ansökningsdag, första urvalet och andra urvalet för alla nationella antagningsomgångar. Uttag till statistikdatabasen görs vid tre tillfällen för varje antagningsomgång, vilket blir 21 gånger per år.

Informationen som finns i statistikdatabasen är utformad utifrån lärosätenas och antagningssystemets behov och är i första hand inte till för statistiska bearbetningar eller presentationer, vilket innebär vissa begränsningar och påverkar vilka redovisningar som är möjliga att göra.

Utbildning, utbyte, utveckling – för alla som vill vidare

UHR är en statlig myndighet med flera uppdrag inom utbildningsområdet. Myndigheten finns i Stockholm och i Visby.

UHR:s fem huvudsakliga ansvarsområden:

- Information inför högskolestudier, ansvar för högskoleprovet, ta fram regelverk och samordna antagningen till högskolan.
- Utveckla och förvalta IT-system och e-tjänster åt utbildningssektorn.
- Förmedla internationella utbyten och kompetensutveckling för hela utbildningskedjan.
- Bedöma utländska utbildningar.
- Främjande uppgifter och analyser av frågor inom UHR:s ansvarsområde.